

**FORȚELE
NAVALE
ROMÂNE**

Ziua Marinei Române
1902 - 2012
a 110-a Aniversare

Ziua Marinei

15 august 2012

MARINA ROMÂNĂ www.navy.ro
REVISTA FORȚELOR NAVALE ROMÂNE

Ochiul Flotei

▲ 4 august 1969, Mangalia, Ziua Marinei Române.

Replica primei nave Școală *Mircea*, în avanportul Mangalia, la Ziua Marinei Române.
În plan secund nava Școală *Mircea*.

◀ Ziua Marinei Române, Tulcea.
Defilarea navelor la Ziua Marinei Române.

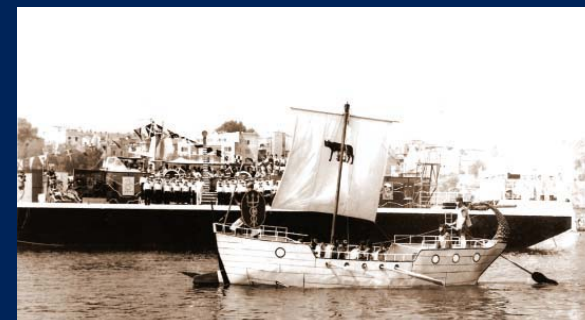

▲ 15 august 1990, Mangalia, Ziua Marinei Române.

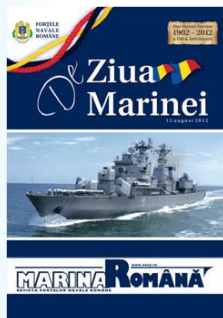
Echipajele navelor în formație de front la manifestările organizate de Ziua Marinei Române.

► 1980, Constanța, Ziua Marinei Române.
Instantaneu din timpul activităților organizate de Ziua Marinei Române.

► 3 august 1975, Mangalia, Ziua Marinei Române.
Nave alegorice de Ziua Marinei Române

Coperta 1: .
Ziua Marinei Române

Coperta 4: .
Sigla Statului Major al Forțelor Navale

SUMAR

**„Forțele Navale trăiesc emoțiile
spațiului operațional numai
prin câteva capacități“
Interviu cu domnul
Corneliu Dobrițoiu,
ministru apărării naționale**

4

**ADORMIREA MAICII DOMNULUI
semnificație religioasă și prilej de
meditație pentru marinarii români**

9

**ZIUA MARINEI – SĂRBĂTOAREA
TUTUROR ROMÂNILOR**

10

Cetatea Callatis în sărbătoare

18

**Sărbătoarea
Zilei Marinei Române
în orașele porturi dunărene**

21

**Ziua Marinei la București,
Timișoara, Bicăz**

25

**Implicarea Ligii Navale Române
în sărbătorirea Zilei Marinei**

27

**N.S. MIRCEA
Nava simbol a orașului Constanța**

30

**Marina Comercială
la Ziua Marinei Române**

32

**O armă de elită a Armatei României
FORȚELE NAVALE ROMÂNE**

33

Mesajul șefului Statului Major al Forțelor Navale cu prilejul sărbătoririi Zilei Forțelor Navale Române

Viceamiral dr. Aurel POPA,
Șeful Statului Major
al Forțelor Navale

Pentru Forțele Navale și, în general, pentru întreaga comunitate navală românească, sărbătorirea Zilei Marinei Române de anul acesta are o semnificație aparte. Acum 110 ani în Constanța, la 15 august 1902, la bordul cruciatorului *Elisabeta*, printr-un Te-Deum, se serba oficial pentru prima oară patronul spiritual al Marinei, Sfânta Fecioară Maria. Alături de ofițerii Diviziei de Mare, au fost prezenți ministrul de Război, Dimitrie A. Sturdza, comandantul Diviziei active, generalul Vasiliu Năsturel și alți câțiva ofițeri superiori de la uscat. În după amiaza și seara acelei zile, cu concursul primăriei Constanța, au fost organizate un banchet și serbarea marinărească propriu-zisă, dată în folosul Palatului Invalizilor, la care a asistat multă lume, venită pentru această ocazie din toată țara. Succesul manifestărilor s-a datorat în egală măsură și publicității deosebite create de Circulara nr. 6082 din 6 august 1902, adresată de Primăria Constanța primarilor comunelor urbane reședințe de județ: *Cu ocazia serbării zilei de 15 august a.c. – Sfânta Maria -, patroana Marinei, vor avea loc în apele Constanței și pe uscat niște serbări demne de văzut precum regate, alergări, serate venețiene, mare bal pe apă, bărci alegorice, descoperirea Americii, naufragiul Meduzei, corabia Argonauților și altele.*

De-a lungul timpului, marinarii militari au contribuit din plin la păstrarea profundeii încărcături spirituale și creștinești a Zilei Marinei Române, zi care, ca o încununare a acestei contribuții, are consfințit de curând, prin lege, statutul de sărbătoare națională. Iată de ce, acum, la moment aniversar și comemorativ, se cuvine să aducem un pios omagiu tuturor celor care și-au dedicat viața mării și care s-au jertfit pentru gloria pavilionului tricolor, mare parte dintre ei dormindu-și somnul de veci în adâncurile mării pe care au slujit-o și au iubit-o.

Prin calitatea și nivelul de instruire al purtătorilor de astăzi ai tradițiilor militare marinărești, Forțele Navale se evidențiază ca o structură de forțe echilibrată, în măsură să-și îndeplinească misiunile specifice, fapt demonstrat atât pe timpul executării

misiunilor internaționale, cât și în cadrul inițiativelor regionale și al exercițiilor naționale. Astfel, în primăvara anului 2012, Forțele Navale Române au fost prezente cu corveta *Contraamiral Eustațiu Sebastian* în cadrul ultimei părți a celei de-a XI-a activări a Grupului de Cooperare Navală în Marea Neagră, BLACKSEAFOR, iar în luna august vor fi reprezentate de corveta *Contraamiral Horia Macellariu* la prima parte a celei de-a 12-a activări a grupării.

Seria misiunilor internaționale va continua și în luna septembrie prin participarea unei fregate cu elicopterul din organică ambarcat, sub comanda EUNAVFOR, la misiunea antipiraterie „ATALANTA” din Golful Aden, în cadrul Politicii Europene Comune de Securitate și Apărare. Este o misiune complexă, cu implicații operaționale și de asigurare multiple, însă sunt conștienți că echipajul Fregatei 221 va raporta la întoarcere „Misiune îndeplinită”.

Așa cum era de așteptat, experiența obținută pe parcursul pregătirii misiunilor internaționale a contribuit la buna desfășurare a exercițiilor naționale, acestea atingându-și obiectivele, toate misiunile fiind executate în volum complet și obținându-se calificativul maxim.

Am încredere că prin implicarea responsabilă a fiecărui om din Forțele Navale la locul său de muncă vom putea să răspundem și să facem față tuturor cerințelor, pe măsura angajamentelor asumate în cadrul Alianței Nord-Atlantice, UE și în cadrul inițiativelor regionale din Marea Neagră.

Iată de ce, dragi marinari, vă adresez astăzi, la ceas aniversar, să aveți parte numai de satisfacții, iar eforturile să vă fie încununate de succes, în nobile misiuni de apărare a fruntariilor de ape ale țării.

Cu prilejul ZILEI MARINEI ROMÂNE doresc să transmit tuturor celor care, cu fapta și cu gândul, sunt alături de Marina Română, familiilor acestora, multă sănătate, bucurii și realizări în activitatea viitoare.

Protectoarea marinarii române, Sfânta Fecioară Maria, să vă însoțească și să vă ocrotească, oriunde veți fi!

LA MULȚI ANI ȘI BUN CĂRT ÎNAINTE!

„Forțele Navale trăiesc emoțiile spațiului operațional numai prin câteva capacități”

Interviu cu domnul Corneliu Dobrițoiu, ministrul apărării naționale

Locotenent-comandor **Mihai EGOROV**

– Domnule ministru, pe 8 mai ați preluat conducerea Ministerului Apărării Naționale. Care sunt principalele „dificultăți” pe care le-ați identificat, care sunt obiectivele pe care le-ați stabilit pentru acest an și în ce măsură bugetul alocat ministerului va permite îndeplinirea în totalitate a acestor obiective?

– La ora actuală, Ministerul Apărării Naționale are de surmontat unele dificultăți majore, în special legate de buget. Din această perspectivă, reafirm faptul că bugetul este puternic dezechilibrat, cheltuielile cu personalul cifrându-se la aproximativ 85%, iar cele destinate operării și mentenanței trupelor la 10-11%. Așadar, în ceea ce privește înzestrarea și achizițiile dispunem de fonduri cu totul insuficiente. În acest context, activitatea Ministerului Apărării Naționale este puternic diminuată. Cu bruma de cheltuieli pentru operare și mentenanță reușim să ne menținem angajamentele asumate în teatru de operații din Afganistan, dar acest efort consumă jumătate din bugetul alocat instruirii trupelor și mentenanței echipamentelor. Demn de remarcat este faptul că doar 4 procente din structura de forțe sunt angajate în teatrele de operații, restul de 96 de procente din efectivele armatei trebuie să se descurce cu cealaltă jumătate din bugetul de operare și mentenanță, adică doar 5 la sută din bugetul total al Apărării, iar acest lucru este absolut inacceptabil.

Aș vrea totuși să subliniez, în acest context, faptul că participarea cu trupe în teatrele de operații, cu eforturile dramatice despre care vorbeam, a contribuit la creșterea substanțială a competențelor operaționale ale armatei noastre. Gândiți-vă că 80 la sută dintre batalioanele noastre de luptă în Irak și Afganistan, ceea ce înseamnă experiență valoroasă pentru luptători,

maturitate pentru echipele de comandă ale batalioanelor și un spor semnificativ de competențe acționale și organizaționale pentru eșaloanele superioare care subordonează aceste unități călitate în luptă, în operații conduse de NATO sau de tip coalitție.

După cum cunoașteți, flota noastră de MiG-uri 21 *LanceR* este la limita resursei de zbor, iar perspectivele în ceea ce privește Forțele Aeriene sunt, deocamdată, descurajante. Până acum ar fi trebuit să existe o decizie pentru tipul de avion care urma să înlocuiască MiG-ul 21 *LanceR*. Maimult, am generat și percepții negative din partea unor aliați prin faptul că România a solicitat unui anumit partener o *letter of request*, fără a fi analizat bine capacitatea de finanțare a proiectului propus. Lucrul cel mai jenant este că acea scrisoare de răspuns era purtătoare de valoare. Cu alte cuvinte, cei care ne-au oferit scrisoarea de răspuns au aruncat pe geam 300.000 de dolari. Ceea ce generează percepții neplăcute în ceea ce privește capacitatea noastră, ca stat, de a adopta o decizie de nivel strategic.

Celelalte provocări țin de structura personalului, pentru că avansările acestora fără noimă, ca urmare a procesului de politizare a armatei,

au generat o stare de demotivare la nivelul personalului. Militarii își iubesc gradele, le prețuiesc, pentru că muncesc din greu pentru ele. În momentul în care peste oamenii politici se lasă o ploaie de trese și stele, nemeritat – unii, în mod scandalos, nici măcar n-au trecut prin armată –, se generează o puternică demotivare a cadrelor militare, se produce o puternică erodare a spiritului de corp al ostirii, care a fost stălpul rezistenței noastre, templul identității naționale peste veacuri, alături de Biserica Ortodoxă Română. Mă întreb de ce a fost nevoie de a implica armata, prin însemnele ei, într-un joc politic? Știu, este o întrebare retorică. Dar o spun foarte apăsător: dacă unii s-au bucurat de primirea unor grade nemeritate, în mod oneros, atunci trebuie să se pregătească pentru că, începând din luna ianuarie, o să-i chemăm pentru a genera un minimum de competențe la nivelul la care au ajuns prin gradul căpătat.

Doresc să vă spun că, intenția noastră este deja să solicităm, pentru bugetul din anul 2013, o suplimentare a cheltuielilor pentru Apărare cu 0,3% din PIB, suplimentare care vine să acopere nevoia creșterii cheltuielilor de operare și mentenanță în așa fel încât Armata să poată să facă instrucție, pentru a-și îndeplini misiunile.

Vom pune mare preț pe meritocrație, în promovarea în cariera militară. Vom înceta distribuirea elementelor infrastructurii în exces, către clientela politică, încercând să valorificăm această infrastructură acum, în perioadă de maximă austeritate economică, perioadă în care bugetul instituției noastre creează mari disfuncționalități, chiar de ordin operațional. Cu alte cuvinte, încercăm altceva. Vrem să punem în operă un alt mod de a face politică, în slujba acestei instituții și în slujba onorării misiunilor nobile pe care această instituție o are față de poporul român.

– Cum apreciați evoluția și stadiul actual al Forțelor Navale Române?

– Echipamentele Forțelor Navale în proporție de peste 90% au depășit de mult ciclul de viață. Prin semnătura aliaților noștri pe Tratatul de la Washington, când ne-au invitat în marea familie a aliaților nord-atlantici, noi aveam de îndeplinit niște responsabilități operaționale, pentru că apartenența la NATO nu reprezintă doar un club de binefacere, nu este o călătorie de tren fără bilet, ea înseamnă angajamente financiare, înseamnă asumarea capacității de a opera în comun; nu noi să ajutăm femeile în vârstă și pe cele gravide să treacă strada în operațiuni de peacekeeping, ci noi să ne asumăm angajamente de aceeași intensitate cu aliații noștri, ori asta se face prin achiziție de echipament și prin nivel de instruire. Dumneavoastră cunoașteți foarte bine faptul că dacă navele noastre dacă ar mai fi avut suflu, ar fi trebuit să plutească pe mare, să se antreneze aproximativ 60 de zile pe an, de instrucție și cred că am spus tot. În momentul în care ele sunt legate la cheu ca să nu avem accidente regretabile, în momentul în care echipajele se duc la serviciu cum ar intra într-o scară de bloc – chiar

dacă se mai leagănă puțin la ancoră – apare demotivarea profesională. Forțele Navale trăiesc emoțiile spațiului operațional numai prin câteva capacități care de fapt au și fost angajate în operațiunile ACTIVE ENDEAVOUR și UNIFIED PROTECTOR iar fregata *Regele Ferdinand* se pregătește să participe sub steagul UE la operația antipiraterie, ATALANTA. Fregatele sunt, cu siguranță, „active” importante, „active” care din păcate – din cauza lipsei de finanțare – nu au parcurs a doua etapă de modernizare dar au capacități limitate și încercăm ca în aceste condiții să angajăm navele în operațiuni în așa fel încât nu numai steagul României să fluture pe catarg dar să se vadă și un efort alături de aliați pe tipuri de misiuni cu limitările respective, pe care aceste nave le pot îndeplini.

– România participă prin Forțele Navale la câteva inițiative regionale importante în regiunea Mării Negre printre care amintim BLACKSEAFOR și BLACKSEA HARMONY. Care considerați că sunt pericolele și provocările pentru zona Mării Negre pentru următoarea perioadă?

– Este îmbucurătoare prezența noastră în aceste formule coagulate la nivelul țărilor riverane Mării Negre, pentru a pune în valoare determinarea

acestora de a face față amenințărilor asimetrice în bazinul Mării Negre, amenințări de intensitate scăzută, dar cele două angajamente multinaționale dincolo de determinare și operare în comun au rolul de a descuraja traficul ilegal de toate tipurile, persoane, armament, narcotice și altele, pe căile maritime ale Pontului Euxin. Dincolo de acest angajament, cele două operațiuni, prin transparența misiunilor lor, au rolul de a conduce la creșterea securității și încrederii între aliați din bazinul Mării Negre. Amenințările de securitate, provocările de securitate în zonă sunt neschimbate. România este în centrul unui arc de instabilitate care geografic este limitat de Transnistria, Caucazul de Sud, Orientul Mijlociu și Balcanii de Vest, iar acest spațiu de securitate prin dezvoltările din Siria, prin tensiunile internaționale generate de dosarul nuclear iranian au o temperatură în creștere iar bugetele noastre sunt în descreștere. Suntem pacifiști convinși, dar vedeți că numai prin dezangajare nu contribuim la calmarea situației internaționale. Eu sper că prin efort diplomatic să se găsească soluții la problemele uriașe ale Orientului Mijlociu și în acest sens Consiliul de securitate al ONU prin decizii rapide să oprească măcelul din Siria. Avem 10.000 de români

acolo, suntem îngrijorați, ne preocupă situația, situația din zonă constituie un obiect de preocupare al aliaților noștri din NATO și sperăm să se găsească o soluție cât mai rapidă pentru a aduce stabilitate binemeritată în zonă.

- Forțele Navale Române au participat în perioada 2005-2010, prin fregatele T 22 la operația ACTIVE ENDEAVOUR, sub comandă NATO și la operația UNIFIED PROTECTOR 2011, sub mandat ONU, iar conform hotărârii CSAT, în acest an vor participa prin fregata Regele Ferdinand la operațiunea Uniunii Europene ATALANTA, în zona Golfului Aden, pentru protejarea navelor comerciale de acte de piraterie. Cât de importantă este participarea Forțelor Navale la aceste misiuni în teatrele de operații externe?

- În primul rând, chiar în condițiile actualului buget de avarie, la nivel tactic au crescut enorm competențele operaționale ale trupelor de uscat. Avem peste 80% din batalioanele românești experimentate într-un cadru insurgențial deosebit de dificil în Afganistan, iar participarea fregatelor în teatrele de operații va conduce la creșterea maturității operaționale a echipajelor. Acest lucru demonstrează în primul rând voința politică a României de a-și asuma riscuri și responsabilități împreună cu aliații europeni și transatlantici, în scopul de a contribui la creșterea

relevanței strategice ale celor două organizații NATO și UE, în speranța că cele două organizații de securitate vor reuși să aibă un efort conjugat pentru a-și pune în valoare setul de mijloace diferite pe care le au cele două organizații pentru creșterea stabilității și securității în plan internațional. Este un câștig pentru echipajele fregatelor, pentru echipajul fregatei *Regele Ferdinand* – care a operat de fapt și în operațiile ACTIVE ENDEAVOUR și UNIFIED PROTECTOR; este o navă care și-a sudat acolo un echipaj. Consider că participarea fregatelor din dotarea Forțelor Navale la ACTIVE ENDEAVOUR este foarte importantă în primul rând din perspectiva instruirii echipajelor care sunt conectate permanent la această sursă de expertiză unică în domeniu dată de specificul și complexitatea misiunilor maritime conduse de NATO. Participarea la operația UNIFIED PROTECTOR a fregatei *Regele Ferdinand* poartă o încărcătură simbolică în planul politico-militar al diplomației navale și exprimă adevărată deplină a României la valorile fundamentale ale Națiunilor Unite, manifestând solidaritate cu toate națiunile lumii preocupate de evoluțiile critice și de degradarea situației de securitate și umanitare din Africa de Nord, mai ales în Libia.

Prin hotărârea Consiliului Suprem de Apărare al Țării, Forțele Navale

Române participă, sub stindardul Uniunii Europene, la lupta antipiraterie din Golful Aden și Oceanul Indian. Elementele de noutate ale misiunii sunt multiple. Geografic, este prima misiune de luptă la distanță de peste 2500 Mm și, deopotrivă, prima participare a unei nave militare românești într-o operație maritimă de securitate în această zonă geografică. Este prima misiune în care elicopterul Puma Naval este prezent, iar echipa de boarding a navei este întărită cu o grupă a forțelor pentru operațiuni speciale.

- Ziua Marinei reprezintă o sărbătoare a orașelor portuare, a marinarilor militari și civili, un moment de înălțare spirituală, de etalare a tradițiilor marinărești și un prilej de reafirmare a capacității operaționale ale Forțelor Navale Române. Ce mesaj ați dori să transmiteți tuturor celor care poartă uniforma de marină dar și celor care sunt legați de mare și marină de ziua lor?

- În primul rând, să nu-și piardă speranța pentru că încercăm să reechilibrăm bugetul și prin reechilibrarea bugetului vom alocă o sumă mai mare pentru operare și mentenanță, pe de o parte. Pe de altă parte avem proiectată o viziune de înzestrare a marinei cu capabilități complementare Scutului antirachetă. Le doresc marinarilor și familiilor lor să aibă încredere și speranță. ■

ZIUA MARINEI ROMÂNE

General-locotenent
dr. **Ștefan DĂNILĂ**,
Șeful Statului Major General

Ziua de 15 august, îmi oferă ocazia de a adresa un mesaj tuturor marinarilor militari din Forțele Navale Române, la împlinirea a 110 ani de când Praznicul Adormirii Maicii Domnului a fost ales ca sărbătoare a Marinei Române. La această dată, în anul 1902 se desfășura, la Constanța, la bordul crucișătorului *Elisabeta*, prima serbare oficială a Marinei Române.

Această zi pentru bravii marinari ai Forțelor Navale, reprezintă o zi de recunoștință și un moment de pomenire a tuturor marinarilor care și-au pierdut viața la datorie. De-a lungul veacurilor marea și-a luat tributul de la oamenii mării. Memoria lor este elogiată cu recunoștință pentru eroismul și abnegația cu care au apărat hotarele de apă ale țării, chiar cu prețul vieții, pentru ca România să fie astăzi suverană pe întinderile sale de ape.

De peste un secol și jumătate în slujba promovării intereselor României, Forțele Navale Române au stabilit legături cu multe state ale lumii, pe apele Dunării și pe marea cea mare, prin efortul colectiv a multor generații de marinari.

Atingerea standardelor actuale de operativitate, interoperabilitate și compatibilitate impuse de implicarea în misiuni alături de aliații și partenerii noștri a însemnat un efort deosebit, pe care Forțele Navale și l-au asumat cu responsabilitate și profesionalism.

Prin participarea la operațiile NATO „Unified Protector” și „Active Endeavour”, din Marea Mediterană, precum și la exerciții și la misiuni militare în afara granițelor țării ați contribuit la îndeplinirea obiectivelor Alianței Nord-Atlantice și la promovarea imaginii țării noastre în lume, dând, în același timp, proba profesionalismului și a măiestriei marinarilor militari români.

Prestația impecabilă a Forțelor Navale în aceste misiuni demonstrează, o dată în plus, dorința țării noastre de a fi o prezență activă în menținerea unui climat de securitate și încredere în zona riverană Mării Negre și de a se angaja efectiv în cadrul NATO în combaterea acțiunilor teroriste pe mare. Sunt convins că sub aceleași auspicii se va încadra și participarea la operația „Atalanta”, desfășurată sub egida Uniunii Europene, în scopul combaterii pirateriei în Golful Aden și în Oceanul Indian. Veți avea, încă o dată, posibilitatea să confirmați profesionalismul care reprezintă garanția asumării de către Armata României a responsabilităților la nivelul UE.

Prin rezultatele obținute la misiunile naționale și internaționale, ați demonstrat că sunteți dornici să vă numărați mereu printre cei mai buni. Așa cum Drapelul de luptă al celorlalte unități militare simbolizează onoarea, curajul și gloria militară, pavilionul arborat la catargul navelor reprezintă pentru fiecare marinăr datoria sfântă de a servi cu credință patria.

Dragi camarazi,

„Ziua Marinei Române”, sărbătoare națională a tuturor românilor, îmi oferă prilejul de a vă transmite deplina mea apreciere pentru voi bravi matrozi cei ce vă luptați cu aprigele valuri. Vreau ca în continuare, să manifestați atașamentul și dragostea pentru această armă de elită, ce o reprezintă marina, prin îndeplinirea tuturor misiunilor asumate și prin ridicarea nivelului de pregătire.

La ceas aniversar, vă felicit și vă doresc multă sănătate și bucurii, putere de muncă, tărie morală și succes în tot ceea ce vă întreprindeți.

Bun cart înainte și LA MULȚI ANI! ■

ZIUA MARINEI ROMÂNE

Tradiționala sărbătorire a Zilei Marinei Române, la care, dintotdeauna, cetățenii țării și întreaga armată v-au fost alături cu inima și cu gândul, oferă Statului Major al Forțelor Aeriene, mie personal, plăcutul prilej de a vă adresa un călduros salut prietenesc, camaraderesc și sincere felicitări.

Salutăm realizările pe care Forțele Navale Române le raportează la aniversarea lor, drept semn de prestigios onor acordat în numele

datoriei împlinite, cutezanței și răspunderii ostășești. Profesionalismul și temeritatea cu care marinarii militari își îndeplinesc misiunile în spațiul de responsabilitate conform sarcinilor ce rezultă din apartenența României la structurile Nord-Atlantice contribuie la prestigiul de care țara noastră se bucură în rândurile partenerilor din alianță.

Deosebit de apreciată de opinia publică din țară ca o categorie de forțe aflată în slujba națiunii, Marina Militară s-a afirmat în exerciții și aplicații multinaționale, dovedind o bună pregătire de specialitate și iscusință, precum și capabilitățile necesare unei componente de elită a Armatei Române.

Pasiunea și eforturile pe care slujitorii Marinei Române le depun în procesul de perfecționare și modernizare, stăruința lor în asimilarea celor mai noi cunoștințe în domeniu, a unei solide culturi militare și generale, le confirmă din plin statutul de militari de elită ai unei armate NATO. Totodată, prin profesionalismul cu care reprezintă țara și armata în cadrul exercițiilor sau misiunilor internaționale, îi certifică drept veritabili ambasadori ai valorilor militare, dar și a tradițiilor și culturii românești peste hotare.

Remarc și cu acest moment sărbătoresc strânsa colaborare existentă între categoriile noastre de forțe – Forțele Aeriene și marina –, sprijinul pe care ni-l acordăm reciproc în demersurile ce le întreprindem pentru a ne afirma cu și mai multă vigoare ca forțe operaționale cu o deosebită capacitate de reacție.

De ziua Marinei Române, vă dorim sănătate, bucurii, tot mai multe împliniri în profesie și în viață, realizarea tuturor dorințelor.

Domnul nostru Iisus Hristos și preacurata sa maică, Maria, patroana Dumneavoastră spirituală, să vă binecuvânteze și să vă ocrotească pe întinderile albastre ale apelor României și ale lumii!

Vânt bun din pupa!
LA MULȚI ANI!

General-locotenent dr. CĂRNU Fănică
Seful Statului Major al Forțelor Aeriene

Faptul că sărbătorim Ziua Marinei Române la 15 august, odată cu sărbătoarea creștină a a Sfintei Marii - este dovada de nezdruccinat a continuității și temeiniciei celor două instituții fundamentale, Biserica și Armata, care ocrotesc spiritul, liniștea și pacea poporului român.

În fiecare an, această sărbătoare ne oferă prilejul să-i cinstim pe toți cei care, de-a lungul istoriei, și-au dat viața pentru apărarea fruntariilor de ape ale României, ori și-au frânt destinul pe mări și oceane, pentru gloria navigației românești. Este de datoria noastră, a tuturor, să ne îndreptăm gândurile către eroii marinarilor. Sacrificiul lor reprezintă un exemplu demn de urmat atât pentru generațiile actuale de marinari, cât și pentru cele viitoare.

Această zi reprezintă pentru marinarii militari un moment propice de bilanț, de rememorare a principalelor repere istorice care au marcat evoluția acestei categorii de forțe, dar și un prilej de identificare a noilor orizonturi.

Prin numărul, amploarea și calitatea misiunilor îndeplinite în apele naționale și internaționale, la numeroasele exerciții și operații militare cu structurile militare din statele membre NATO, marina militară română se dovedește a fi un partener serios, competent și credibil, cu o contribuție deosebită la extinderea raportului de conlucrare cu flotele țărilor prietene în vederea menținerii unui climat de securitate stabil în acest spațiu geografic și geopolitic.

Cu prilejul Zilei Marinei Române, vă rog să-mi permiteți ca, în numele camarazilor din Forțele Terestre, precum și al meu personal, să vă urez dumneavoastră și tuturor celor care, prin profesiune, interes și aptitudini, sunteți legați sufletește de navigația fluvială și maritimă, să arborati cu mândrie alături de tricolorul românesc, pe toate catargele Flotei Militare, emblemele înaltei măiestrii marinărești, moștenite de la înaintași, onorând întotdeauna demnitatea uniforme pe care o purtați.

Fie ca neprihănită Fecioară Maria să vă ocrotească mereu în furtuni și primejdii.

Dumnezeu să binecuvânteze camarazii noștri din Forțele Navale Române!

General-locotenent dr. Sorin IOAN
Seful Statului Major al Forțelor Terestre

ADORMIREA MAICII DOMNULUI semnificație religioasă și prilej de meditație pentru marinarii români

Preot **Emanuel BODEA**
Academia Navală „Mircea cel Bătrân”

Adormirea Maicii Domnului este sărbătoarea în amintirea zilei în care Fecioara Maria și-a dat obștescul sfârșit. Este prăznuită de creștini în fiecare an, pe data de 15 august. Nu se știe cu exactitate nici anul, nici ziua când a adormit Sfânta Fecioară. Despre Adormirea Maicii Domnului nu avem informații în Sfintele Evanghelii, ci numai în Tradiția Bisericii. Potrivit acestei Tradiții, Maica Domnului a fost înștiințată printr-un înger de mutarea ei din această viață. Aceeași Tradiție spune că Apostolii, aflați în acel moment în diferite zone ale lumii, au fost aduși pe nori pentru a fi prezenți la acest eveniment. Și au venit toți sfinții apostoli, afară de Sfântul Toma, care a sosit după ce o înmormântaseră în grădina Ghetsimani. Atunci el, măhnit că n-a fost și el prezent înainte de adormire, ca și ceilalți apostoli, a rugat cu lacrimi pe toți ca să-i deschidă mormântul și să sărute și el dreapta Maicii Domnului. Și ruga i s-a împlinit. Dar mare le-a fost lor mirarea și frica, văzând racla goală... Domnul nostru Iisus Hristos, înălțase și trupul Maicii Sale de pe pământ. Și așa, prin această întârziere a Sfântului Apostol Toma s-a făcut știut tuturor, că Maica Domnului e în ceruri și cu trupul ei cel sfânt.

Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului este considerată de mai mulți teologi drept „Paștele verii”, fiind sărbătoarea cea mai cunoscută în popor din acest anotimp și cea mai importantă din cele închinăte Născătoarei de Dumnezeu. În această zi, creștinii sărbătoresc atât moartea și îngroparea, cât și învierea și înălțarea la cer a Maicii Domnului. Praznicul Adormirii Maicii Domnului sau „Paștele verii”, adevărește și întărește credința noastră în învierea universală. Învierea și Înălțarea Maicii Domnului la cer nu trebuie privite ca niște privilegii ale ei personale, deoarece, spre deosebire de Mântuitor, nu a înviat prin propria sa putere, ci ea a fost dusă în Împărăția Cerurilor

de către îngeri. Mormântul și moartea nu au putut-o ține pe Maica Vieții, căci nu putea suferi stricăciunea cea care L-a născut pe Fiul lui Dumnezeu.

Adormirea Maicii Domnului, deși este învăluită în tristețe, ne face părtași mai ales bucuriei pascale, deoarece noi mărturisim că Născătoarea de Dumnezeu se află acum în stare de înviere.

Tipul clasic al Adormirii din iconografia ortodoxă se limitează, de obicei, la reprezentarea Maicii Domnului stând întinsă pe pat în mijlocul Apostolilor, iar Hristos, în slavă, primește în mâinile Sale sufletul Maicii. Scena cu Atonie, un evreu fanatic căruia un înger i-a tăiat amândouă mâinile cu sabia pentru că a îndrăznit să se atingă de patul funerar al Maicii Domnului, apare în majoritatea icoanelor Adormirii.

Prezența acestui detaliu apocrif în Liturgia și în iconografia sărbătorii amintește că sfârșitul vieții Maicii Domnului pe pământ este o taină ascunsă a Bisericii, care nu trebuie expusă profanării: inaccesibilă vederii celor din afară, slava Adormirii Maicii Domnului poate fi contemplată numai în lumina lăuntrică a Tradiției.

Originea instituirii acestei sărbători în data de 15 august este incertă. Se spune că această dată marchează consacrarea unei biserici închinată Maicii Domnului și nu ziua adormirii Maicii Domnului. Informații despre existența acestei sărbători nu avem decât din secolul V înainte. Locul ei de origine este probabil Ierusalimul, căci în vechile calendare georgiene, ziua de 15 august reprezenta sărbătoarea aniversării anuale a sfințirii unei biserici a Maicii Domnului, zidită în sec. V între Ierusalim și Betleem.

Referindu-ne la marinari, despre Marea Nordului se spune că este de multe ori învăluită în ceață și cuprinsă de furtuni. Mulți pescari sunt amenințați cu moartea din această cauză. Se istorisește că, odată, un pescar a plecat cu fiii săi la pescuit. Pe întinsul apei s-a lăsat o ceață groasă și marea a fost cuprinsă de furtună. Barca în care se aflau cei trei oameni a fost cuprinsă de valuri și mănătată în toate părțile. Ei nu știau încotro se află țărmlul, ca să vâslească spre el. Dar pe țărml îi aștepta cu nerăbdare soția pescarului, adică mama copiilor. Ea se ruga mereu ca ei să revină acasă. Se părea că totul e zadarnic. Atunci, într-o clipă, îi veni în gând că ar fi bine să dea foc casei. Și, minune: flăcările ce ieșeau din casa aprinsă se făcură o lumină mare, pe care o zăriră cei trei naufragiați și se ghidară spre țărml.

Între noi și Dumnezeu se lasă adeseori ceață adâncă din cauza păcatelor. Noi nu cunoaștem drumul spre „casa noastră”. Suntem ca niște naufragiați. Dar spre Dumnezeu se înalță rugăciunile Maicii Domnului. Ea este „rugul cel mare” care luminează mereu calea vieții noastre spre mântuire și ne ajută să ajungem la limanul cel neînvîrfat al vieții. Nimeni dintre cei ce aleargă la ajutorul ei nu rămâne nemângăiat, căci, chiar întru adormirea ei nu ne lasă pe noi.

Să rugăm pe Maica Domnului să roage pe Fiul său să ne dăruiască pace și sănătate și putere de a împlini în viața noastră voia Sa cea sfântă. Amin!

ZIUA MARINEI

SĂRBĂTOAREA TUTUROR ROMÂNILOR

110 ani de tradiție și cultul profesiei marinărești

Comandor dr. **Marian MOȘNEAGU**
Serviciul Istoric al Armatei

La 15 august, lumea creștină prăznuiește Adormirea Maicii Domnului și le oferă marinarilor ocazia să-și preamărească protecția și ocrotirea Sfânta Marie. Și această zi, atribuită oficial în calendarul marilor serbări nautice ca sărbătoare națională, devine pentru noi toți, marinari prin profesie, prin vocație sau prin predestinare atașați unei zodii de apă sau nemarinari copleșiți de admirație pentru curajoși hărâziți apelor, adunați în porturile Mării Negre, de la Mangalia la Sulina, ale Dunării din Cazane și până la Tulcea și încă și la Bicăz, de unde slobozeau odinioară voinicii codrilor plutele pădurilor moldave, marea sărbătoare a nației.

Începuturile Zilei Marinei la Constanța

În urmă cu mai bine de un secol, prin adresa cu nr. 6082 din 6 august 1902, Cristea Georgescu, primarul Constanței, din dorința de a atrage cât mai mulți turiști pe litoral, s-a adresat primarilor localităților reședințe de județ din toată țara, atenționându-i asupra semnificației acestei sărbători: „Cu ocazia serbării zilei de 15 august a.c. - Sfânta Maria -, patroana Marinei, vor avea loc în apele Constanței și pe uscat niște serbări demne de văzut, precum regate, alergări, serate venețiene, mare bal pe apă, bărci alegorice, descoperirea Americii, naufragiul Meduzei, corabia Argonauților și altele. Avem onoare a aduce acestea la cunoștința Domniei Voastre. Vă înaintăm un număr de 5 exemplare publicații prin care aducem la cunoștința publică aceste serbări mari și

vă rugăm, Domnule Primar, să binevoiți a dispune afișarea lor prin locurile cele mai expuse vederii din orașul Domniei Voastre”.

La 15 august 1902, Ziua Marinei a fost marcată la bordul cruciatorului *Elisabeta* printr-un Te-Deum la care a luat parte și ministrul de Război Dimitrie A. Sturza, urmat, în după-amiaza și seara aceleiași zile, de un banchet și serbarea marinărească propriu-zisă, dată în folosul Palatului Invalizilor.

Un an mai târziu, la regate au participat și bărcile vasului de război rus *Svezuape*, aflat în vizită în portul Constanța.

De la un an la altul, serbările au sporit în amploare și semnificații. Astfel, în anul 1911, serbările au fost organizate de

Societatea Marinarilor „Regina Elisabeta”. Manifestările au fost deschise pe 14 august, zi în care s-au desfășurat la Constanța cursele de bărci cu vele și rame, militare și civile. Premiile au fost asigurate de domnul Heitz, antreprenorul Cazinoului comunal și de către compania dramatică „Davila”. Programul a continuat cu o excursie pe mare cu vaporul *Împăratul Traian* și o serată venețiană. Aceasta a constat din focuri de artificii, serenade de mandolină și gitară în gondolă, coruri, dansul mateloților și dansuri naționale pe un ponton luminat a *giorno*, apariția de monștri marini și bărci alegorice, defilarea emblemei societății, apărarea unei cetăți la coastă, corabia naufragiată, mare bombardament naval între o galeră genoveză și un torpilor, carnavalul bărcilor remorcate ș.a. Serbarea propriu-zisă, de a doua zi, a cuprins manevra de salvare a unui vas naufragiat, scafandri la lucru în apă și la suprafață, sărituri cu bicicletele în mare, cavaleria nautică și alergări de cai pe mare, catarg orizontal și vertical cu premii, curse după rațe, curse de sandoline, curse în adâncime pentru scoaterea unor diferite obiecte de pe fundul mării, curse de înot și din nou, excursie cu vaporul *Împăratul Traian*.

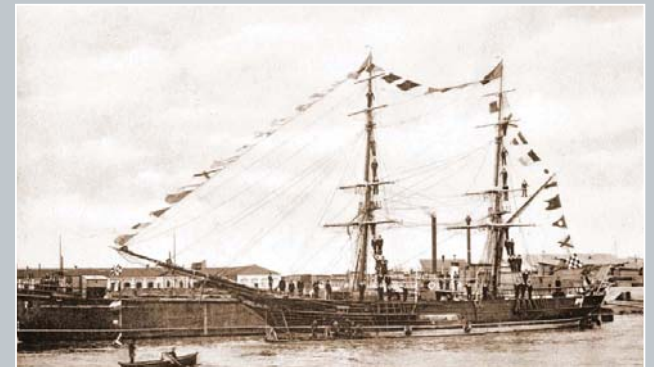
În anul 1912, serbarea nautică a fost pusă sub înaltul Patronaj al Majestății Sale Regina Elisabeta, inițiativa organizării sale aparținând Societății „Regina Elisabeta” a Marinarilor Civili din Constanța. În programul întrecerilor marinărești au apărut probe noi precum „Care-i mai tare” (trasul la parâma din bărci), curse în saci, respectiv curse de alergări doi câte doi legați de picior, lupta pe școndri, ghiordelul magic, lupta cavalerilor de Malta etc. Acestea se continuau în noapte cu jocurile de proiectoare de pe nave, coruri, statui de marmură, fântâni luminoase,

serenade în bărci, dans și altele. Ulterior, imaginația organizatorilor a amplificat pitorescul întrecerilor cu probe noi precum cursele de tauri, săriturile în apă, meciurile de cocagne, cursele cailor de mare, vânătoarea de rațe și surprize româno-americane, ocazionate de prezența la manifestări, la 15 august 1920, a echipajului contratorpilorului U.S.S. 210.

Ziua Marinei și-a păstrat aceeași profundă încărcătură spirituală și creștinească atât în timp de pace cât și în vremuri de restriște. Din Cartierul General al Marinei instalat la Turnu Măgurele, comandantul Marinei Militare, contraamiralul Sebastian Eustațiu emitea Ordinul de Zi nr. 81 din 15 august 1913: „Marinari, Anul acesta sărbătorim patronul Marinei înșirați fiind pe tot cursul Dunării pe care suntem stăpâni. În campania de operațiuni care s-a sfârșit ați arătat cu toții multă voință și energie. Comandantul Marinei Militare, șeful vostru direct v-a văzut la lucru și v-a apreciat. Ați fost văzuți, de asemenea, de toți aceia care țin în mână destinele și conducerea acestei țări și toți și-au dat seama de însemnătatea acestei armate pe apă. Am speranța că nu va trece mult timp și Țara va avea Marina cerută de nevoile ei pe mare și pe Dunăre. Primul nostru gând și în această zi mare pentru noi să-i avem îndreptat către țară, căreia îi datorăm iubire și devotament”.

La 15 august 1915, contraamiralul Sebastian Eustațiu, în calitate sa de comandant inspector general al Marinei, transmitea printr-un Ordin de zi special: „Cu ocazia sărbătoririi patronului Marinei, adresez ofițerilor și tuturor marinarilor sănătate și voie bună. Să dea Dumnezeu ca să vedem cât mai neîntârziat Marina noastră ocupând în Armata țării locul ce i se cuvine, iar până atunci să continuăm a desfășura întreaga noastră activitate în direcțiunea indicată de situația momentului”.

Ziarul „Dacia” consemnează faptul că duminică, 16 august 1915, au avut loc serbarea nautică și regate, susținute de Cohorta Cercetașilor din Constanța, cu concursul Societății Marinarilor Civili „Regina Elisabeta”, sub patronajul A.S.R. Principele Carol. În prima parte a serbării, s-au desfășurat regate de bărci cu vele mari și mici, curse de înot de viteză și

rezistență, concursul de prindere de rațe și talere, concurs de *watter polo* între echipele Centurii, Tomis și Callatis, regate de bărci ale vaselor militare și comerciale, lotci etc, diferite jocuri pe apă și exerciții de salvare executate de cercetași cu barca de salvare a Căpităniei portului. Partea a doua a serbării a constat într-o serată venețiană pe apă, în dreptul Cazinoului, însoțită de un concert instrumental și diferite figuri alegorice executate de cercetași, iar în partea finală, un mare bal cu cotilion în sala Cazinoului comunal.

Pe 15 august 1918, la Chilia Veche s-au organizat serbări nautice în folosul orfanilor de război. Acestea au constat din concursuri de bărci cu 8 rame, concursuri de șalupe, concursuri de lotci pescărești, concursuri de bărci de șlepurii și godile. În partea a doua a serbărilor au avut loc jocuri marinărești la uscat: „Care-i mai tare” (trasul la parâma), curse în saci, curse de alergări câte doi legați de picior, lupta pe școndri, ghiordelul magic, lupta cavalerilor de Malta și gimnastică. În partea a treia a serbărilor s-au desfășurat curse de înot și sărituri în apă, catargul orizontal cu purcel, goana și vânătoarea de rațe. Programul nocturn a inclus aprinderea pavoazului electric, jocuri cu proiectoare, coruri, statui de marmură, fântâni luminoase, naufragiul „Meduzei”, serenade în bărci și dans.

Conform relatării inserate în paginile ziarului „Farul” de luni, 29 august 1921, programul serbărilor nautice din anul respectiv a constat din regate (bărci militare cu 4 și 5 rame, bărci armate de ofițeri, bărci fără rame, bărci civile cu rame) și jocuri (școndrul dracului cu purcel în gură, parâma miraculoasă, curse de înot, goana după rațe, corul misterios, disperații, cocoșaii salvatori, sărituri, curse de cai marini, lupta cu maurii, naufragiații „Meduzei”). Seara, surprizele au continuat cu artificii, focuri bengale, coruri și serată venețiană.

În anul 1924, semnalul începerii serbărilor mării a fost dat de trei loviturile de tun, urmate de curse de bărci militare și de lotci de pescari cu câte trei, două și o ramă, salturi în apă, polo pe apă, exerciții de scafandrieri, curse de dandy, exerciții de trapez, curse de bărci fără rame, curse de înot, tobogan, vânătoare de rațe și explozii de mine marine, după care pe bordul bricului *Mircea*, amiralul Vasile Scodrea a împărțit premiile.

Ziua Marinei s-a serbat în virtutea aceluiași frumoase tradiții și la bordul bricului *Mircea*, care, în perioada 1 iulie - 2 septembrie 1925, a executat un marș de instrucție pe itinerarul Constanța, Pireu, Navarin, Corfu, Durazzo, Boche di Cattaro, Ragusa, Souda, Rhodos, Smirna, Ceanak, Cospoli, Constanța. Aflat în portul Souda din

Insula Creta, la 15 august, legendarul velier-școală a ridicat marele pavoz.

La **15 august 1928**, în prezența membrilor Casei Regale, cu prilejul festivităților ocazionale de serbarea patronului Marinei Române, au fost botezate cele patru hidroavioane Savoia, sosite la Constanța cu câteva zile înainte, yachtlul *Isprrava* al principesei Ileana și cuterul *Domnița Ileana* al Yacht Clubului Regal Român. La aceste competiții, care au adăugat probe noi precum regate, sărituri de la trambulină, înot, jocuri și surprize marinărești gen *Balena Mării Negre*, *Lebăda care face ouă*, *Flota lui Ramolitus*, *Zâna Mării* etc., a participat și echipajul bricului polonez *Lwow*.

Perioada interbelică a consacrat definitiv Ziua Marinei drept o manifestare a cultului față de ape și a destoiniciei slujitorilor Marinei. La 8 septembrie 1930, în unitățile Marinei Militare a fost difuzat Ordinul de Zi nr. 31 din 20 august 1930, semnat de comandantul Marinei, viceamiralul Vasile Scodrea: „Pentru a răsplăti munca și destoinicia ofițerilor și echipajelor Diviziei de Mare, cu prilejul serbării patronului Marinei, ordon

loan Bălănescu sublinia: „Ziua Patronului Marinei s-a desfășurat anul acesta cu un ceremonial deosebit la Constanța, serbarea fiind onorată cu înalta prezență a M.S. Regelui și a membrilor guvernului. Cu toate mijloacele modeste bugetare, navele Diviziei de Mare s-au prezentat într-o ținută demnă de toată lauda. Defilarea Diviziei Distrugătoarelor și Grupului Canonierelor în fața Majestății Sale a lăsat o nouă impresie. Comandanții, ofițerii, maiștrii și echipajele și-au dat toată silința pentru a asigura cât mai bine executarea punctelor din program. Majestatea Sa Regele la dejunul oferit de Comandamentul Marinei Militare s-a exprimat în termeni elogiși asupra spiritului sănătos de ordine și muncă care domnește în Marină și a sfârșit dând nădejde pentru înfăptuirea Bazei Navale la Mare și completarea unităților navale, când situația financiară va permite realizarea acestor mari proiecte. [...] Mulțumesc călduros tuturor comandanților, ofițerilor și echipajelor pentru dragostea și credința cu care au lucrat atât la Mare cât și la Dunăre pentru ca serbările Patronului Marinei să fie cât mai înălțătoare și cât mai reușite”.

general al Marinei, contraamiralul Ioan Bălănescu menționa: „Serbările Patronului Marinei Regale s-au desfășurat anul acesta în prezența M.S. Regelui și succesul lor desăvârșit ne dă dreptul să fim mândri, căci munca depusă a fost pe deplin răsplătită. Toate navele Diviziei de Mare s-au prezentat într-o ținută cât se poate de îngrijită, cu toate insuficiențele bugetare de care suferim. Revista navelor în linie de șir prin fața Majestății Sale a impresionat întreaga asistență de pe «N.M.S. Constanța». Am reușit să dăm o idee generală Majestății Sale Regelui și membrilor Guvernului despre activitatea noastră, arătând că forța noastră navală de Mare, deși mică în componere și nave, există și își dă toate silințele să-și cunoască misiunile grele în apărarea hotarelor maritime ale țării. Cer dar, unire în gânduri, armonie în suflete și devotament neîmămurit pentru Rege, Țară și Marină”.

Așezată la loc de cinste între datinile neamului, Ziua Marinei a continuat să fascineze opinia publică și oaspeții de onoare ai marinarilor români. Printre aceștia s-a numărat, la **15 august 1935**, și un grup

următoarele: Aduc mulțumiri comandantului Diviziei de Mare și ofițerilor care l-au ajutat pentru organizarea programului serbărilor nautice și pentru grija ce a pus ca navele Diviziei să se prezinte cât mai curate și în ordine, atât la serbare cât și în exercițiile efectuate. Aduc mulțumiri comandantului Grupului Distrugătoare, comandanților de distrugătoare, ofițerilor directori de tir de pe «Mărăști» și «Mărășești», ofițerilor șefi de specialitate și comandanților navelor care au participat la tema de Mare pentru modul elogios cum s-au condus la exerciții tactice tragerile de artilerie și lansările de torpile.”

Serbările anilor '30

Prima oficializare a Zilei Marinei la nivelul Ministerului Armatei a fost realizată prin Decretul nr. 1343 din 17 aprilie 1931, publicat în „Monitorul Oficial” nr. 108 din 12 mai 1931, p. 4411, prin care Carol al II-lea, omniprezent de altfel în perioada 1930-1940 la toate evenimentele importante din viața marinarilor, decretă faptul că Marina își va serba ziua-patron la Sfânta Maria - Adormirea Maicii Domnului (15 august).

Prin Ordinul de Zi nr. 9/ 19 august 1933, comandantul Marinei Regale, contraamiralul

În anul **1933**, între concursurile specifice Zilei Marinei au figurat cursa de bărci cu 8 rame, ștafetă de înot, curse de baleniere, curse de care romane, alergări cu bărci fără rame, curse de lotci, cursa înotătorilor fond, hidroglisoare, tragerea cu parâma între două bărci, cai marini, sărituri de pe platformă, curse de bărci cu echipaj de ofițeri. Seara au urmat alte surprize, jocuri pe gabară, școndru cu purcel, goana după rațe, torpile submarine, lupta cu prăjina și explozia unei mine.

Semnificația deosebită a acestei sărbători nu lăsa indiferenți nici membrii familiilor destoinicilor marinari români. Astfel, la 1 august 1934, pe adresa Inspectoratului General al Marinei Regale sosea următoarea scrisoare: „Subsemnata Ioana Viceamiral Urseanu, în amintirea soțului meu Viceamiral Vasile Urseanu, donez această cupă în argint pentru a fi acordată vasului care a obținut cel mai mare număr de bărci învingătoare la Regatele de la Constanța la 15 august 1934, cu ocazia Patronului Marinei. Cupa va rămâne definitiv aceluia vas care trei ani consecutiv a obținut condițiunile de mai sus. Primiți, vă rog, expresiunea înaltei mele considerațiuni.” Satisfăcut de reușita manifestărilor organizate cu prilejul Zilei Marinei Române, prin Ordinul de Zi din 21 august 1934, comandantul inspector

de membri ai Ligii Navale Poloneze care au oferit Majestății Sale Regelui Carol al II-lea și primarului Constanței, Horia P. Grigorescu, medalia de bronz a Ligii, o hartă a canalului proiectat să unească Marea Baltică cu Marea Neagră și o frumoasă cupă cu apă din Marea Neagră, simbol al înfrățirii celor două mări.

În anul următor, cu același fericit prilej, M.S. Regele Carol al II-lea a hotărât ca unica școală pentru toți marinarii români să se numească Școala Navală a Majestății Sale Mircea și a creat „Medalia Maritimă”, transformată în anul 1938 în «Virtutea Maritimă». De asemenea, la **15 august 1936** în cadrul festival al serbărilor nautice a fost botezat primul submarin românesc, *Delfinul*.

La **15 august 1937**, pentru prima dată în istoria Marinei Militare Române, Franța a trimis la Constanța contratorpilorul *Vauban*, pentru a o reprezenta la serbările Zilei Marinei. În acest an, Federația Română de Sporturi Nautice a organizat **prima caravană nautică** din România, sub numele „Caravana Marele Voievod Mihai”, la care au luat parte toate asociațiile sportive nautice civile și militare din țară. Caravana a plecat din Giurgiu în ziua de 5 iulie și a ajuns, după 12 etape, la Constanța, după

ce a trecut prin Oltenița, Turtucaia, Silistra, Rasova, Brăila, Măcin, Galați și Tulcea. Ziua Marinei a fost serbată cu toate onorurile și la Călărași, Cetatea, Corabia, Craiova, Galați, Hârșova, Ismail, Oradea, Orșova, Sulina și Timișoara.

În 1938, din cauza doliului național pricinuit de moartea, în ziua de 18 iulie, a M.S. Reginei Maria a României, tradiționalele serbări de Ziua Marinei au fost amânate pentru data de 8 septembrie - Nașterea Maicii Domnului.

La **15 august 1939**, la bordul bricului *Mircea*, Ziua Marinei a culminat „cu concursuri diferite la care au fost premiați cei mai sprinteni elevi și marinari la urcatul în arboradă, echipe de tras parâme iar jocurile distractive n-au lipsit nici ele cu înghițitul merlinului, cursele de saci, cavalerii de Malta etc”.

Cu prilejul Zilei Marinei din 1939, comandantul Marinei Regale, viceamiralul Petre Bărbuneanu a emis următorul ordin: „Ziua de 15 august, Patronul Marinei se va serba de toate unitățile cu fastul deosebit, la care vor lua parte în mod obligatoriu

toți ofițerii, maiștrii și trupa. M.S. Regele, Supremul nostru Comandant, care în înalta Sa dragoste pentru Marină patronază anul acesta, după cum a patronat în fiecare an, această serbare tradițională, trebuie să fie înconjurat de toți marinarii, adică toți să ia parte la solemnitățile unde ele se desfășoară. Dacă M.S. Regele renunță în această zi la repausul Său pentru a fi în mijlocul marinarilor, este de la sine înțeles că fiecare ofițer de marină trebuie să-și cântărească conștiința, judecând dacă nu trebuie să renunțe la odihnă în această zi solemnă pentru a corespunde sublimului gest al Suveranului, care îmbrățișează și ocrotește cu neîmămurită dragoste Marina Sa. Serbarea se va desfășura la toate unitățile de apă și de uscat prin servicii religioase, când se vor pomeni numele eroilor marinari și se vor arunca în apă ancore de flori la unitățile navale. [...] Trebuie să se dea de [câte] marinari toată amplexarea cuvenită acestei serbări, care este primită cu căldură de toată suflarea românească. Ținuta la serbare de ceremonie în alb”.

În vreme de război

La **15 august 1940**, pe lângă pomenirea în toate bisericile, Liga Navală a organizat

în București un serviciu special la biserica „Sf. Spiridon”, la care au luat parte comitetul, membrii și membrele ligii aflați în Capitală, precum și cei care s-au simțit legați sufletește de Marina și marinarii noștri.

Serviciul divin a fost oficiat de S.S. părintele Grigore Antal, care în cuvântarea sa a spus, printre altele: „...Împiedicați de vremurile grele prin care trecem să se serbeze Ziua Marinarilor cu fastul din anii trecuți, Liga Navală Română s-a ținut de a sa datorie ca într-un cadru mult mai restrâns dar solemn, să aducă aceeași pioasă pomenire și profundă recunoștință eroilor marinari care, prin curajul, devotamentul și iubirea lor de țară, și-au jertfit viața pentru apărarea și mărirea ei. De aceea, astăzi, 15 august, pe lângă prăznuirea Adormirii Maicii Domnului, Sfânta Maria Mare, toată suflarea românească serbează și Ziua Marinei. De ce și-au ales marinarii această zi? Pentru că Maica Domnului, ca femeie și mamă, înțelege mai bine îngrijorarea și durerea mamelor care își așteaptă cu înfrigurare copiii plecați pe întinsul nesfârșit al apelor și pentru că, în atâtea cămine,

„într-un cadru de reculegere, constând într-un serviciu divin la toate bisericile din localitate, în prezența delegațiilor de la unitățile Marinei și s-a făcut pomenirea eroilor marinari, căzuți la datorie, în campaniile 1877-1913, 1916-1918 și din războiul actual. La nave, echipajele fiind adunate la front, s-a citit tabelul celor morți, iar în cuvântările ținute de către comandanți s-au preamărit faptele de arme ale celor ce și-au jertfit viața pentru Patrie, Tron, Neam și Marină. În cazarma Corpului Echipajelor Maritime trupa a fost adunată în careu, unde, într-un cadru solemn, s-a oficiat o slujbă religioasă de profeții militari pentru pomenirea celor morți pentru Patrie”.

La București, a avut loc la biserica Sf. Spiridon din Calea Șerban Vodă un parastas pentru eroii marinari morți în război. Au fost prezenți viceamiralii Nicolae Păiș, subsecretarul de stat al Marinei și Eugeniu Roșca, comandantul Marinei Regale, generalul Paul Teodorescu, fost ministru, comandorul Dobrescu, secretar general al Ministerului Aerului și Marinei, viceamiralii Ioan Bălănescu și Petre Bărbuneanu, foști

mame de copii și soțiile celor plecați se roagă la icoana Maicii Domnului pentru soarta celor plecați să înfrunte furtuna mărilor și pentru că însuși marinarul în luptă apără cu valurile își îndreaptă gândul și inima tot către o femeie, fie mamă, fie soție”.

Prin adresa nr. 918/1 august 1941, Secretariatul Central București al Ligii Navale Române transmitea tuturor prefecturilor: „În fiecare an, Liga Navală Română a păstrat tradiția ca Patronul Marinei, Sfânta Maria, să aibă loc, cu un fast deosebit, în toate localitățile din țară. În anul acesta, față de împrejurările în care țara se găsește, când întreaga atenție trebuie îndreptată spre frontul băătărilor dezrobitoare, Ziua Marinei, vineri, 15 august a.c. va avea proporții mai reduse. În consecință, Ziua Marinei va fi sărbătorită în țară după situația locală, constând din un serviciu divin la toate bisericile din fiecare localitate a județului, când se va face pomenirea eroilor marinari căzuți în campaniile din 1877-1878, 1913, 1916-1919 și în actualul război”.

În conformitate cu Ordinul telegrafic nr. 8084/1941, Ziua Marinei a fost sărbătorită la **15 august 1941** – se arată într-un raport al comandantului Diviziei de Mare, contraamiralul Ioan Georgescu către Comandamentul Marinei Regale –

comandanți ai Marinei, alte oficialități militare și civile. La librăria „Cartea Românească” a fost organizată o vitrină cu trofee ale marinarilor români, obținute pe frontul maritim și fluvial: un pavilion sovietic capturat, silueta distrugătorului *Moscova*, scufundat de Marina Română, colaci de salvare culeși de la acest distrugător, rămășițe de la navele fluviale distruse sau capturate pe Dunăre etc. La Capela Militară din Constanța, dinaintea icoanei Sfintei Fecioare, dăruită prin hârmicia unui monah de la schitul Durău, s-a oficiat un serviciu religios de către clerul episcopal, format din sfinții părinți Marin Rădulescu, Grigore Sorescu, referent eparhial, protoiereul Andrei, Coadă și Miron Calistrat. La una din unitățile Marinei Regale Române s-a desfășurat un serviciu caplinos, oficiat de preotul căpitan Voineanu, confesorul Marinei. A urmat defilarea marinarilor.

În aceeași zi, la Brăila, în biserica arhiepiscopală de marinari români, germani și camarazi de alte arme, părintele căpitan Capinus a oficiat serviciu divin, în prezența contraamiralului Alexandru Gheorghiu, comandantul Diviziei de Dunăre. Slujba a fost urmată de un pelerinaj la Cimitirul Eroilor.

Manifestări similare au avut loc la Brașov, Calafat, Călărași, Galați, Piatra Neamț,

Târnava Mare, Timișoara și Turnu Severin, organizate din inițiativa și cu sprijinul Ligii Navale Române.

În cuvântarea ținută la Radio cu prilejul Zilei Marinei, contraamiralul adjutant Nicolae Păis a arătat: *"Jubiți marinari, mă adresez marinarilor de război și comerciali, precum și celor ce cunosc și iubesc marea. [...] Marea nu a prezentat niciodată siguranță și totdeauna omul s-a simțit mic și fără putere în fața ei. Cu toate acestea, omul, în lupta pentru existență, s-a avântat pe ea. Când în largul mării vasul este surprins de tempesta care răscolește marea, marinarul rămâne fără putere și își încredințează soarta în mâinile lui Dumnezeu. De aceea, marinarii, înainte de a lua largul, mergeau împreună cu mamele, soțiile, cu copiii lor, la biserică și se rugau Fecioarei Maria să îmbălânească marea și să-i aducă sănătoși în port. [...] Astăzi, 15 august, biserica prăznuiește pe Sfânta Fecioară Maria, făcătoarea de minuni, iar odată cu ziua aceasta marinarii sărbătorească și pe patroana lor, zi de mare sărbătoare, intrată de mult în tradiția noastră marinărescă. Țara cere astăzi marinarilor, aflați la posturile de veghe, să lupte împotriva flotei bolșevice, oprind navele lor de a pângări apele noastre naționale. Navele noastre, cu echipajele gata de luptă, scrutează orizontul, pentru a descoperi inamicul și a-l ataca. Acolo, pe nave, unde spiritul de solidaritate înfrățește pe marinari, de la șef la simplu matelot, comandantul adună echipajul la pupa, ca să înalțe Sfintei Fecioare Maria ruga fierbinte pentru victoria neamului nostru. Așa au făcut înaintașii noștri și au izbucit."*

Serbările organizate la **15 august 1942** au constat în oficierea serviciilor divine, în prezența autorităților militare și civile din localități, și din demonstrații nautice, acolo unde situația a permis. Toate filialele s-au întrecut între ele cum să arate cât mai mult, prin membrii și autoritățile locale, dragostea pentru marină și admirația lor pentru bravii noștri marinari. Ca fapt istoric, Ziua Marinei a fost serbată în 1942 și la Odessa și la Nicolaev, pe apa Bugului. În această zi au fost expediate telegrame omagiale de către centrala Ligii Navale Române către M.S. Regele Mihai I, președinte de onoare al Ligii, mareșalul-conducător Ion Antonescu, membru de onoare și profesorul Mihai Antonescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, membru de onoare al L.N.R.

În Capitală, Ziua Marinei s-a serbat la cabana Federației Române a Sporturilor pe

Apă, în prezența generalului Pantazi, ministrul Apărării Naționale, contraamiralului adjutant Nicolae Păis, ministru subsecretar de stat al Marinei, generalului Pălăngeanu, prefectul Poliției Capitalei, a ofițerilor de marină din garnizoană, precum și a numeroși membri ai Ligii Navale. Contraamiralul adjutant Nicolae Păis, ministru secretar de stat al Marinei și președintele L.N.R. a precizat: *"Primul nostru gând trebuie să-l îndreptăm azi către aceia care, luptând pe întinsul apelor, s-au jertfit pentru Patrie. În memoria acestor eroi să păstrăm un minut de reculegere și omagiu. Să îndreptăm, de asemenea, gândul nostru și urările noastre de bine către marinarii care luptă pe bordul vaselor, împotriva dușmanului comun, pentru întregirea hotarelor, pentru gloria Patriei, pentru tronul Majestății Sale Mihai I și pentru străduințele și jertfa de sine a Mareșalului Conducător, dezrobitor de neam, să fie încununate de laurii biruinței"*.

La Constanța P.S. Episcopul Gherontie al Tomisului a oficiat un Te-Deum la Capela Militară, la care au fost invitate toate oficialitățile locale. Divizia de Mare a dispus ca la celelalte biserici, să asiste la slujbe câte o delegație de ofițeri, maiștri și trupă de marină.

În port, sărbătorirea a avut loc pe nave, într-un cadru impresionant prin sobrietatea sa. A fost un moment de adâncă reculegere pentru brava noastră armie de apă, pentru cei care și-au jertfit viața pentru apărarea pământului scump al Țării și pentru câștigarea celei mai elocvente biruințe din câte a dat dovadă Marina Română.

Programul zilei s-a redus la un serviciu religios care s-a oficiat la bordul unei nave, în prezența contraamiralului Ioan Georgescu, comandantul Marinei Regale Române, a ofițerilor superiori din Marină și a unor numeroase delegații de ofițeri din marinele aliate germană și italiană.

La ora 10.45, contraamiralul Ioan Georgescu a fost întâmpinat de locotenent-comandorul Nicolae Bardescu, care i-a prezentat raportul. În timpul oficerii serviciului divin, au fost pomeniți eroii căzuți la datorie. De pe puntea navei a fost coborât în apă o coroană de flori în formă de ancoră. Asistența a păstrat un moment de reculegere. Fanfara a intonat apoi Imnurile român, german și italian. La scurt timp după încheierea festivității, toate navele de luptă care participaseră la pioasa solemnitate au ieșit pe mare, pentru a continua să-și îndeplinească misiunile specifice.

Manifestări similare au fost organizate la Brașov, Caracal, Slănic Moldova, Timișoara, Piatra Neamț, Moldova Veche, Drencova, Turnu Severin, Calafat, Corabia, Turnu Măgurele, Zimnicea, Giurgiu, Oltenița, Ostrov, Călărași, Cernavodă, Hârșova, Măcin, Brăila, Galați, Tulcea, Ismail, Vălcov, Chilia Nouă, Cetatea Albă, Odessa, Nicolaev și Mangalia.

La Vălcov, vedeta de siguranță nr. 3 a transportat și asistat cu autoritățile și navele din localitate la serviciul divin de la bordul N.M.S. Kogălniceanu. După amiază, au avut loc concursuri nautice între nave.

La **15 august 1943**, Ziua Marinei a fost sărbătorită atât în Capitală cât și în restul țării cu aceeași demnitate și mândrie. În toate zările au apărut articole închinăte Marinei și marinarilor noștri, iar la Radio s-a prezentat un program bogat, constând din cuvântări, muzică și recitări ocazionale.

În provincie, serbarea s-a desfășurat în chip înălțător, cu concursul autorităților locale la Arad, Avdarma (Tighina), Brăila, Calafat, Călărași, Giurgiu, Hârșova, Iași, Ismail, Lehliu (Ialomița), Mangalia, Ostrov, Piatra Neamț, Târgu Ocna, Turnu Severin, Tulcea, Vălcov. La Cetatea Albă s-a organizat o excursie la Cimitirul Eroilor din vecinătate.

La Constanța, Ziua Marinei a fost serbată într-un cadru de sobrietate, la bordul unuia dintre distrugătoarele românești, în prezența generalilor Constantin Pantazi, ministrul Apărării Naționale, Nicolae Șova, ministru subsecretar de stat al Marinei și Crețulescu, precum și a comandorilor Horia Macellariu și Nicolae Bardescu, căpitani-comandorilor N.N. Voinescu și C. Niculescu, locotenent-comandorului Florian Bujoreanu, colonelilor Alexandru Ignătescu, prefectul județului și Nicolae Oprescu, primarul Constanței, precum și a delegațiilor de marinari germani, în frunte cu comandorul Heinz Kinderlein și a unei delegații italiene, sub comanda căpitanului Boicolo. Onorurile au fost date de o companie de marină și fanfara Marinei Regale Române. Serviciul religios a fost o creștinăscă manifestare de pomenire a celor căzuți, peste întinsul apelor prinzând ecou navele atâtor marinari bravi, în frunte cu comandanții lor.

Î.P.S. Episcopul Eugen Laiu a rostit apoi o rugăciune pentru odihna celor căzuți, iar fanfara a intonat *Rugăciunea și Imnul eroilor căzuți*. În mijlocul bazinului portului a fost aruncată o coroană de flori în formă

de ancoră - modest omagiu de recunoștință pentru acei marinari români jertfiți pe altarul Patriei.

Cu acest prilej, comandorul Horia Macellariu a subliniat: *"Domnule ministru, Camarazi, Am pomenit astăzi, în al treilea an de crâncene război cu cel mai cumplit adversar pe care l-a avut neamul nostru vreedată, pe eroii noștri din trecutul război al întregirii, care prin jertfa și pilda lor stau la temelia Marinei noastre de astăzi; numai câteva din navele noastre poartă numele lor ca un semn al marii lor virtuți, dar aceste nave s-au înscris în istoria Marinei Regale Române, demne de aceste nume. Am pomenit astăzi și pe camarazii cu care am pornit acum trei ani la luptă și care alături de noi au căzut în avântul Virtuții lor și s-au dăruit Patriei și Istoriei pentru izbânda Neamului Românesc. Tuturor trecuți și mai apropiați eroi le-am închinat slava gândurilor noastre de acum și de totdeauna. Ei ne văd, ei ne conduc, ei ne dau puterea și dărzenea de a lovi adversarul peste tot unde încearcă să ne copleșească, pentru că lupta noastră este lupta de peste 2000 de ani a acestui neam de a-și apăra existența, libertatea și credința"*.

La Brăila, în cadrul unei pioase solemnități, s-a oficiat sfântine Troitei Grupului de Nave Grănicerești, la care au luat parte familiile eroilor marinari căzuți în războiul sfânt, autoritățile militare și civile din garnizoană, precum și personalul unității cu familiile acestora.

La **15 august 1944** Ziua Marinei a fost marcată în București, la cabana Federației Române a Sporturilor Nautice de pe Lacul Floreasca, în prezența amiralului August Roman, secretarul general al Subsecretariatului de Stat al Marinei, D. Colfescu, prefectul județului Ilfov, generalului Schelet, primarul Sectorului, profesorului I. Gheorghiu, șeful Sporturilor românești, ing. Corneliu Ionescu, directorul general al P.C.A., precum și a ofițerilor de marină și a unui numeros public.

Serviciul divin a fost săvârșit de cuvioșii preoți Croitoru, confesorul garnizoanei și Ursache, parohul bisericii Floreasca. Conform tradiției, a fost aruncată o ancoră de flori în apele lacului. Părințele maior Croitoru și comandorul Aurel Negulescu, secretarul general al Ligii Navale Române, au rostit cuvântări ocazionale. Au urmat demonstrațiile sportive, constând în întreceri

nautice de caiac 1 și 2, schif 1, gig 2+1 și caiac dublu mixt, câștigătorii fiind premiați cu diplome, plachete, insigne și cărți oferite de Liga Navală Română.

La Constanța, sărbătoarea marinarilor s-a desfășurat la bordul cruciătorului auxiliar *Dacia*, fiind onorată de generalul Nicolae Șova, ministru subsecretar de stat al Marinei. Serviciul religios a fost oficiat de P.S. Chezarie Păunescu, episcopul Tomisului, înconjurat de un sobor de preoți. După terminarea pomelnicului, șalupa de comandament, având la bord garda de onoare, s-a deplasat în mijlocul bazinului portuar, unde a fost lansată o ancoră de flori. În numele Marinei și marinarilor a vorbit contraamiralul Horia Macellariu, președintele filialei Constanța a Ligii Navale Române. Cei prezenți au asistat la întreceri de bărci, baleniere și înot între echipajele navelor. Seara, în sediul Gării Maritime, echipajul N.M.S. *Murgescu* ca sustinut un reușit spectacol.

Manifestări similare au fost organizate și la Brașov, în tabăra de la Poiana, Ostrov, Târgu Ocna, Călărași, Sintești-Ilfov, în lunca Sabarului, Stoenesti - Muscel și Zimnicea, pe canalul Pasărea.

La **15 august 1945**, în Capitală programul a fost destul de bogat, începând cu deschiderea unei reușite expoziții marinărești în aula localului Ministerului Marinei - unde și Liga Navală Română a avut un stand - intens vizitată de publicul bucureștean. Serviciul divin a fost oficiat pe malul lacului Herăstrău, în prezența membrilor guvernului și ai Comisiei Interlitate de Control, și a fost urmat de cuvântări, decorarea cu „Virtutea Maritimă” și competiții nautice. Apoi, a avut loc solemnitatea deschiderii Expoziției Marinei la Subsecretariatul de Stat al Marinei, unde au fost amenajate standurile Ligii Navale, Batalionului Geniu Marină, Arsenalului Marinei, Federației de Canotaj, Serviciului Hidrografic al Marinei, A.R.L.U.S., subsecția Marină și Serviciului Culturii, Educației și Propagandei. Întreaga asistență s-a deplasat pe marginea Lacului Herăstrău, unde s-au desfășurat serbările Marinei. În cadrul unei slujbe religioase, au fost arborate pavilioanele României și Națiunilor Unite. După cuvântul amiralului Petre Bărbuneanu, s-a trecut la decorarea celor care au adus servicii Marinei Române. Au urmat concursurile nautice dotate cu Cupa Marinei, la care au participat bărcile militare

cu 8 rame și cinci skifuri. După amiază au avut loc concursuri de înot și sărituri, polo pe apă și concursuri de guri și caiace. Seara s-a încheiat cu o sărbătoare venețiană, cu bărci cu lampioane și focuri de artificii.

La Constanța, Ziua Marinei a fost sărbătorită printr-un Te-Deum care a avut loc la Capela Militară, în prezența autorităților civile și militare, în frunte cu Victor Dușa, prefectul județului Constanța și generalul Dima, comandantul militar al Dobrogei.

În provincie, pe lângă serviciul divin oficiat de la cel mai umil sat până la capitalele de județ, au avut loc și manifestări acvatice la Calafat, Craiova, Sintești-Ilfov, Slatina, Târgu Ocna, Tulcea, Drencova, Brăila, Turnu Severin și Orșova.

Serbările postbelice

Între anii 1949-1953, ziua Marinei s-a rezumat la marcarea Zilei Flotei U.R.S.S. (ultima duminică din luna iulie), ceremonialul fiind diminuat ca semnificație.

Prin Decretul nr. 309/1953 au fost instituite Ziua Forțelor Aeriene Militare ale R.P.R. și Ziua Marinei Militare a R.P.R., prima urmând a fi sărbătorită în fiecare an în prima duminică a lunii septembrie, iar Ziua Marinei Militare a R.P.R. în fiecare an în prima duminică a lunii august.

Din anul **1954**, programul Zilei Marinei a fost politizat și adaptat noii ideologii promovată intens și în rândurile oștirii. Ca urmare, la **1 august 1954** s-a serbat pentru prima dată în Republica Populară Română, Ziua Forțelor Maritime Militare.

Un an mai târziu, la propunerea Comandamentului Forțelor Maritime Militare, au fost editate de către Direcția Superioară Politică a Armatei o serie de materiale promoționale, precum afișe, panouri, lozinci, cărți poștale, iar prin grija Ministerului Industriei Alimentare, au fost fabricate țigările „Marinar”!

Totuși, imaginația marinarilor rămâne demnă de toată admirația publicului, având în vedere modul în care au fost regizate în Programul Zilei Marinei **1956** două dintre momentele comice. Astfel în programul activităților au fost introduse *săriturile bufe în apă*, executate de actorii de la Teatrul Forțelor Maritime Militare dar și un alt moment de destindere, reprezentat de nunta atacată de pirai.

Foto: Ștefan Ciocanu

Festivitățile de la Constanța în anii '50 - '80

Sâmbătă seara, 2 august 1958, la Teatrul de stat Constanța a avut loc o adunare festivă consacrată sărbătorii Zilei Marinei Române, la care au luat parte personalități ale administrației de partid și de stat centrale și locale, marinari de toate gradele militare și din flota comercială și numeroși invitați. Adunarea festivă s-a încheiat cu spectacol prezentat de legendarul ansamblu ostășesc „Albatrosul”, dirijat de maestrul Marin Fuduițeanu. Într-una din sălile Cazinoului a fost găzduită o interesantă expoziție marinărească.

Duminică, 3 august 1958, Ziua Marinei Române s-a desfășurat în portul Constanța. Orașul și portul au îmbrăcat haine de sărbătoare. Pe toate navele comerciale și militare aflate în rada portului, de-a lungul marilor bulevarde și pe clădirile istorice ale orașului fluturau mii de pavilioane și stegulețe multicolore. La semnalul trompetului fanfarei militare, au fost arborate pavilionul și marele pavoz. La ora 10.00 a început parada navală. La bordul navei-școală *Mircea* au fost întâmpinați cu onoruri și entuziasm oaspeții de onoare ai marinarilor, Gheorghe Gheorghiu-Dej, generalul-colonel Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., miniștri, secretari de stat, ambasadorul U.R.S.S. la București, Gheorghe Gheorghiu-Dej, însoțit de generalul-colonel Leontin Sălăjan și de contraamiralul Gheorghe Sandu, a primit raportul și a trecut în revistă garda de onoare. Navele de luptă, alinate cu echipajele la front, au fost trecute în revistă de către ministrul Forțelor Armate, acompaniat de Vasile Vălcu și de contraamiralul Gheorghe Sandu. În semn de salut, au fost trase 21 de salve de tun. Formații de avioane cu reacție au survolat portul.

Ștafeta organizației A.V.S.A.P., care a străbătut mii de kilometri pe apele interioare ale țării, venind de la izvoarele Mureșului și Siretului, până la Sf. Gheorghe și Jurilovca, de unde a traversat Lacul Razelm pentru a ajunge la Constanța în ziua de 2 august, a adus mesajul de salut a organizației. De asemenea, o delegație de sportivi ai C.C.A. a transmis mesajul sportivilor militari. Jocurile marinărești au fost deschise triumfal de că-

tre zeul Neptun. „Bazinul portului a devenit acum o imensă scenă pe care se desfășoară un spectacol de o măreție desoebită – consemna reporterul cotidianului local „Dobrogea Nouă”. Dintr-o parte în alta a portului pornesc șiruri nesfârșite de ambarcațiuni mici, care fac un ocol întregului bazin. De pe o navă ancorată în radă se dau plecările în probele de înot. Întregul bazin e străbătut într-o anumită ordine de zeci de bărci. Defilează prin fața conducătorilor partidului și statului vase alegorice militare, comerciale, ale A.V.S.A.P. și pescărești. Pe una din nave, sportivii Clubului Marina fac diferite demonstrații de box, gimnastică etc. Membrii cluburilor A.V.S.A.P. prezintă asistentei multiplele lor activități sportive. Cu aplauze puternice au fost primite și formațiile artistice ale Teatrului Marinei Militare și ale ansamblului marinăresc „Albatrosul”. La această sărbătoare au participat cu dragoste și constructorii navali din S.N.M.C. Ei au prezentat mulțimii macheta unui frumos vas comercial. [...] Grandoarea acestei sărbători au completat-o jocurile marinărești: sărituri la trambulină, concursul de tras la pară, mărșă cu bărcile, prinderea rațelor și purcelului la școndru, maiestruoasa demonstrație de schiuri pe apă, de acvaplane și biciclete pe apă, demonstrația curajoșilor scafandri”.

Artificiile și carnavalul bărcilor au încheiat manifestările dedicate Zilei Marinei. Portul, rada exterioră și faleză Cazinoului erau străbătute de feeria pavoazelor electrice și a arcadelor luminoase. Focurile de artificii, săgețile luminoase ale proiectoarelor navelor și retragerea cu torțe au prilejuit un tablou nocturn de neuitat miilor de participanți români și străini.

În anul 1959, zeci de bărci și șalupe, reprezentând diferite aspecte din activitatea marinarilor, muncitorilor portuari și pescarilor au defilat prin fața navei-comandant. O șalupă militară a remorcat un desant maritim, iar în urma lor, un ponton a purtat corul și orchestra echipei artistice ostășești „Albatrosul”. După parada ambarcaunilor, o trompetă a vestit sosirea lui Neptun, zeul mărilor, care, călare pe tradiționala balenă, a trecut în revistă navele. Neptun a fost primit cu mult fast la bordul navei-bază sportive, unde s-a instalat confortabil într-un tron îmbrăcat în

catifea roșie și a dat încuviințarea începerii serbării nautice: parada ambarcaunilor, defilarea înnotătorilor, concursuri de bărci și de înot, sărituri de pe trambulină, celebrele sărituri comice, turnirul bărcilor, în care luptătorii înarmați cu sulite și scuturi s-au străduit să-și arunce în apă inamicii, purcelul la școndru și vânătoarea de rațe. După mai bine de două ore de bună dispoziție și divertisment, Neptun s-a retras cu aceeași balenă, salutată de sirenele tuturor navelor. Seara, spectacolul a continuat pe faleză cu jocuri de artificii, carnavaul bărcilor și retragerea cu torțe, care a încheiat Ziua Marinei R.P.R.

Din anii '60, o dată cu ingerința organelor politice în orchestrarea acestor manifestări, semnificația creștină a sărbătorii marinarilor români a fost substituită cu cea mitologică. Acestea includeau conferințe despre semnificația Zilei Marinei, susținute de către ofițeri și propagandiști în întreprinderi și în garnizoanele de marină, înmânarea de către delegațiile de marinari a unor machete de nave, în adunări festive organizate la Palatele Pionierilor, adunări publice și întâlniri ale marinarilor cu pionieri și utemiști frunțași în producție, organizarea vizitării de către aceștia a navelor-școală *Mircea* și *Libertatea* și ieșiri pe mare cu acestea. În cadrul ceremonialelor organizate cu prilejul Zilei Marinei, secretari ai organelor centrale de tineret înmănuș Steagul Roșu al C.C. al U.T.M., ulterior Drapelul de Onoare al C.C. al U.T.C., și diplome de onoare organizațiilor și tinerilor marinari frunțași în pregătirea pentru luptă și politică.

În 1963, zeul mărilor, îmbrăcat într-o mantie de catifea albastră, presărată cu stele argintii, a sosit pe fidela-i balenă și de pe tronu-i rezervat, a dat cu tridentul semnalul de începere a jocurilor marinărești. A urmat programul de demonstrații sportive și marinărești: ștafeta navală, concursurile de bărci de 10+1 și 6+1, săriturile de la trambulină, purcelul la școndru și demonstrația scafandrilor grei, hora rațelor și parada ambarcaunilor cu vele. Seara, navele au aprins marele pavoz electric, după care au urmat carnavalul bărcilor și jocuri de artificii.

Din gazeta ostășească „Flota Patriei” de joi, 7 august 1969, spicium: „Însoțit de o escortă de ambarcațiuni marinărești și de

Foto: Cristian Vlăscăreanu

elicoptere, în sunete de sirene și explozii de petarde, pe o uriașă balenă și-a făcut apariția zeul Neptun. Acesta patronază simbolic serbarea marinărească. După impresionanta defilare a navelor alegorice (șalupe „Rândunica”, crucișătorul „Elisabeta”, monitorul „Lahovary”, bricul „Mircea”), au evoluat marinarii (concursul de tras la rame, ștafeta marinărească, purcelul la școndru, hora rațelor, sărituri la trambulină). Marinarii înotători înscriu cu trupurile lor vânjoase, pe suprafața apei, inițialele atât de dragi nouă, R.S.R. și P.C.R., precum și cifra XXV - împlinirea sfertului de veac de la eliberarea patriei. În suita de manifestări demonstrative s-a înscris și defilarea platformei alegorice cu ostași care au prezentat momente din timpul desfășurării unor activități de pregătire de luptă caracteristice specialităților de marină (semnalizatori, radiotelegrafiști, artiști, rachetiști, mineri dragori și torpilor, scafandri). În încheierea programului a evoluat pe o platformă cunoscută formație artistică „Albatrosul”.

Foto: Ștefan Ciocanu

În noaptea, aprinderea marelui pavoz, jocurile de artificii, retragerea cu torțe și programul fanfarei militare au completat festivitățile consacrate sărbătorii Zilei Marinei R.S.R.

Din anul 1970, la Constanța s-au organizat, timp de două săptămâni, „Serbările Mării”, care culminau cu Ziua Marinei. Concursul de grație și frumusețe „Miss Litoral” era una din atracțiile tineretului. Programul s-a diversificat și au apărut probe noi, precum desantul infanteriștilor marini, turnirul bărcilor, ștafeta nautică, parada ambarcaunilor alegorice, salturile din elicopter, schi nautic, platforme alegorice cu scene din pregătirea pe specialități a marinarilor, acrobatii aeriene, platforme cu aparate și numere de gimnastică, înscrierea pe apă de către înnotători a inițialelor partidului și ale țării (P.C.R., R.S.R.) sau cifre aniversare ale unor evenimente politice, carnavalul nautic al măștilor etc. Lor li s-au adăugat Botezul la Ecuator, Pescarul amator, Comoara piratilor, demonstrații ale navelor de stins incendii ș.a. Momentul solemn al arborării pavilionului și marelui pavoz a fost dintotdeauna acompaniat de intonarea Imnului de Stat și cele 21 de salve de salut tradiționale.

„Duminică, 2 august 1981, în portul de agrement Tomis s-a desfășurat manifestările prilejuite de Ziua Marinei Române - aflăm din

paginile cotidianului constănțean „Dobrogea Nouă” de marți, 4 august 1981. „După apariția, la bordul navei împodobite cu marele pavoz, a zeului Neptun, au avut loc demonstrații de înot, sărituri de la trambulină, gimnastică acrobatică, întrecerile ambarcaunilor cu rame, evoluțiile scafandrilor și schiorilor nautici, susținute de membri ai asociațiilor sportive portuare și de studenți ai Institutului de Marină „Mircea cel Bătrân”.

Spectacolul oferit oaspeților litoralului și invitaților a continuat cu Botezul la Ecuator, Pescarul amator, Comoara piratilor, capturarea purceilor la școndru, hora rațelor, întrecerile micilor hidrobicicliști, parada velierelor, demonstrațiile navei de stins incendii și focurile de artificii.

La început de secol XXI

După Revoluția din decembrie 1989, Marina Română a reluat tradiția sărbătoririi zilei sale la 15 august. Astfel, prin Ordinul de Zi nr. 15/8 august 1990, ministrul Apărării

sărbătorea Sfintei Marii - Praznicul Adormirii Maicii Domnului, organizatorii, atât la Constanța, cât și în celelalte orașe-porturi maritime și fluviale, au reintrodus în programele serbărilor elemente tradiționale cât și probe noi, în consens cu specificul local și preferințele publicului spectator al noului mileniu. Astfel, printre elementele de noutate se numără aterizarea parașutiștilor la punct fix, lansarea scafandrilor de luptă de pe vedete și din elicopter, recuperarea unui scafandru aflat în dificultate, executarea unui desant de către infanteriștii marini, respingerea atacului aerian asupra navelor de suprafață, lansări de torpilor, demonstrații de lupte și carate și nu în ultimul rând, atractivul spectacol al fanfarei militare, cu *french cancan* și majorete.

La Constanța, manifestările au avut loc atât pe terasa Comandamentului Marinei Militare/Statului Major al Forțelor Navale, respectiv Comandamentul Operațional Naval (Comandamentul Flotei de astăzi) cât și pe platforma portuară, în perimetrul danei de pasagere și a Farului „Carol I”.

Foto: Ștefan Ciocanu

Naționale, generalul-colonel Victor Stănculescu sublinia: „La 15 august, de Sfânta Marie, patroana tradițională a marinarilor de pretutindeni, sărbătorim Ziua Marinei Române. Această aniversare se prezintă ca o evocare simbolică a muncii, jertfelor și înfăptuirilor marinarilor români, care, din cele mai vechi timpuri, au făcut să fluture la catarg pavilionul scump al țării pe toate meridianele Oceanului Planetar și au adus o importantă contribuție la înfăptuirea marilor evenimente istorice din viața patriei și a poporului. Marinarii români au participat activ la apărarea fruntarilor maritime și fluviale ale României, mărturie fiind faptele de vitejie săvârșite în Războiul pentru Independență din 1877-1878 și în cele două conflagrații mondiale, unde misiunile primite au fost îndeplinite cu abnegație și devotament. Moștenitoarea unor bogate tradiții, Marina Română a făcut încă o dată dovada unui înalt patriotism prin participarea activă la victoria Revoluției din decembrie 1989, în urma căreia poporul și-a recâștigat demnitatea și libertatea. Aniversăm acest eveniment din viața marinarilor militari pătrunși de hotărârea fermă de a ridica nivelul pregătirii militare și de specialitate, în vederea îndeplinirii misiunii de bază a armatei de a apăra vatra străbună, independența și suveranitatea României. [...] Odată cu revenirea la tradiție prin celebrarea Zilei Marinei Române la

Pentru a da o încălătură cumină acestui regal marinăresc, Liga Navală Română și Muzeul Marinei Române organizează anual, în perioada 15 iulie - 15 august, sub genericul „Luna spiritualității marinărești”, o atractivă suită de manifestări culturale-științifice și competiții nautice, dotate cu premii, dedicate îndeosebi tinerilor și turiștilor litoralului românesc.

An de an, Statul Major al Forțelor Navale, împreună cu Autoritatea Navală Română, Compania Națională Administrația Porturilor Maritime S.A. Constanța, companiile de navigație particulare, Liga Navală Română și alți parteneri de pe platforma portuară oferă publicului și oaspeților litoralului românesc o suită de manifestări tradiționale care culminează, la 15 august, cu regalul Zilei Marinei Române, sărbătore de care se bucură, alături de slujitorii apelor, românii de pretutindeni.

Prin Legea nr. 202 din 21 octombrie 2008, publicată în „Monitorul Oficial” nr. 728 din 28 octombrie 2008, ziua praznicului Adormirii Maicii Domnului a fost desemnată sărbătoare națională, Ziua Marinei Române devenind astfel moment de înălțare spirituală și de preamărire a jertfei eroilor apelor, motiv de etalare a frumoseilor tradiții marinărești și prilej de reaffirmare a potențialului și a capacităților Forțelor Navale Române. ■

Comandor dr. **Marian MOȘNEAGU**
Serviciul Istoric al Armatei

Timp de aproape patru decenii, Mangalia a deținut supremația în privința organizării Zilei Marinei, aceasta fiind în perioada postbelică principala bază navală a României, dar și locația Comandamentului Marinei Militare între anii 1961-1982.

Conform noilor reguli instaurate prin Decretul Prezidiului Marii Adunări Naționale nr. 309 din 29 august 1953, Ziua Marinei Militare a R.P.R. s-a serbat, începând cu anul 1954, în prima duminică a lunii august, ca *sărbătoare militară și populară*, până în anul 1989.

Astfel, pe **5 august 1962**, la Mangalia, navele Marinei Militare, ancorate în rada portului ca și digul de larg, erau împodobite cu stegulețe multicolore. Festivitățile au început prin ridicarea pavilionului și a marelui pavoaz. După trecerea în revistă a navelor, s-a dat citire Ordinului M.F.A. ale R.P.R. Pe acordurile imnului de stat al R.P.R., de pe bordul unei nave s-au tras 21 salve de artilerie. Aviatorii au trimis din văzduh salutul lor camarazilor marinari.

Salutul de sirene, zeul Neptun a rostit salutul de bun venit. Au urmat concursurile de bărci de 10+1 și 6+1, demonstrațiile scafandrilor și coborârea acestora din elicopter, competiția înotătorilor și jocuri marinărești. Un adevărat spectacol pe apă l-a oferit asistenței care populează digul și navele oficiale echipa artistică ostășească „Albatrosul”.

Seara, faleza orașului Mangalia a fost arhiplină de lume. Marele pavoaz electric a fost aprins, iar în fața pavoaz a început carnavalul bărcilor, sub buchetele multicolore de artificii.

Ziua Marinei a început cu adunarea festivă de sâmbătă, **3 august 1963**, la Casa de Cultură din Mangalia, la care au participat generalul-locotenent Ion Ioniță, adjunctul

ministrului Forțelor Armate ale R.P.R., generalul-maior Ion Dincă, șeful Direcției Superioare Politice a Armatei, Paraschiv Anghel, membru al Biroului C.C. al U.T.M., reprezentanți ai organelor regionale de partid și de stat, atașați militari acreditați în R.P.R., generali, ofițeri, invitați.

Duminică, 4 august, a fost o adevărată sărbătoare în portul Mangalia. Mii de oaspeți ai litoralului au venit să asiste la manifestările prilejuite de tradiționala sărbătoare marinărească. În acordurile solemne ale imnului de stat, s-au tras 21 salve de artilerie. Apoi, Neptun, zeul mărilor, îmbrăcat într-o mantie de catifea albastră, presărată cu stelute argintii, a sosit pe fidela-i balenă și de pe tronu-i rezervat, a dat cu tridentul semnalul de începere a jocurilor marinărești. A urmat programul de demonstrații sportive și marinărești. Seara, navele au aprins marele pavoaz electric, după care au urmat carnavalul bărcilor și jocuri de artificii.

Sâmbătă, **2 august 1964**, la Casa de Cultură din Mangalia a avut loc adunarea festivă consacrată Zilei Marinei R.P.R. la care au luat parte generalul-locotenent Ion Ioniță, Vasile Vălcu, generalul-maior Ion Dincă, contraamirali, generali, ofițeri superiori, atașați militari acreditați în țara noastră, precum și un numeros public.

Duminică, 3 august, au sosit în avanport Gheorghe Gheorghiu-Dej, prim-secretar al C.C. al P.M.R., generalul de armată Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., reprezentanți ai organelor de partid și de stat, generali și amirali, ofițeri, invitați, precum și atașați militari acreditați în țara noastră. Între navele aliniate în avanportul Mangalia s-a aflat și nava-scoală *Mircea*, care, evident, a atras atenția oficialităților.

Aflând situația dramatică a velierului-simbol al Marinei Române, acestea au hotărât contactarea șantierului constructor în vederea reparării capitale a navei. Din

adâncuri, în mijlocul unei flori de nufăr și-a făcut apariția Neptun, zeul mărilor. Evoluția ambarcațiunilor cu vele, demonstrația înotătorilor și a scafandrilor, săriturile de la trambulină, ștafeta de bărci cu rame au fost aplaudate de cei prezenți. Ansamblul marinăresc „Albatrosul”, dirijat de maestrul Marin Huditeanu, a încheiat festivitățile cu un frumos spectacol artistic. Seara, în portul Mangalia, au apărut constelații de lumini. La bordul navelor s-a aprins marele pavoaz electric, după care au urmat carnavalul bărcilor și jocuri marinărești, până seara târziu.

Sâmbătă, **1 august 1965**, a avut loc adunarea festivă consacrată Zilei Marinei R.P.R. la care au participat reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, invitați.

Duminică, 2 august 1965, în avanportul Mangalia au sosit Nicolae Ceaușescu, secretar general al C.C. al P.C.R., generalul de armată Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate, Vasile Vălcu, generalul-maior Ioan Coman, generalul-maior Vasile Ionel, adjunctii ai ministrului Forțelor Armate, generali, contraamirali, ofițeri și atașați militari acreditați în țara noastră. Fanfara marinărilor a intonat imnul de stat al R.P.R. și s-au tras 21 salve de artilerie. Grupuri de avioane supersonice au adus marinărilor salutul aviației.

Ca în fiecare an, a avut loc un program de jocuri marinărești în care n-au lipsit jocurile vesele - hora rațelor și prinderea purcelului de pe scondru. Echipa artistică „Albatrosul” a încheiat manifestările de dimineață cu un frumos program artistic. Seara, în portul Mangalia a apărut o constelație de lumini - aprinderea pavoazului electric la nave. Jocurile marinărești, carnavalul bărcilor, jocurile de artificii, jerbe luminoase au continuat până seara târziu.

Pe **7 august 1966**, în avanportul Mangalia au sosit generalul de armată Leontin Sălăjan, ministrul Forțelor Armate,

generalul-maior Ion Coman, secretarul C.P.S.A., Constantin Măndreanu, prim secretar al Comitetului Regional Dobrogea al P.C.R., generali și ofițeri superiori.

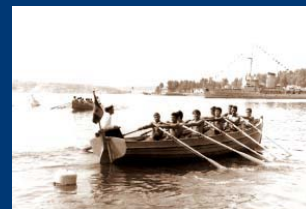
Jocurile marinărești au fost urmate de parada navelor alegorice, care au evocat momente din istoria Marinei Române. Numeroși înotători și-au încercat iscusința în hora rațelor și prinderea purcelului suspendat la scondru, iar alții au făcut o demonstrație hazlie de pescuit.

Seara s-a aprins pavoazul electric, după care a urmat carnavalul bărcilor, însoțit de jocuri marinărești, iar la grădina de vară, în prezența a circa 2000 de spectatori, echipa „Albatrosul” a prezentat spectacolul muzical-coreografic dedicat zilei marinărilor.

Pe **6 august 1967**, în avanportul Mangalia au sosit Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat al R.S.R., însoțit de alți conducători de partid și de stat, Neptun, pe puntea unei ambarcațiuni în formă de balenă, a declarat deschis programul jocurilor marinărești, care au cuprins defilarea ambarcațiunilor sportive, evoluția navelor de diferite tipuri, lansarea din elicoptere a scafandrilor. La ora 20.30 s-a aprins pavoazul electric. În jocul fecur al luminilor s-au desfășurat carnavalul bărcilor, jocul de artificii, iar în Piața Republicii din Mangalia fanfara militară a prezentat un concert de promenade.

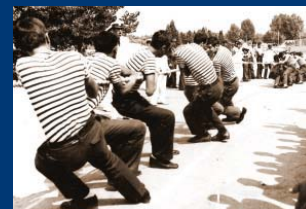
Pe **4 august 1968**, la ora 10.00, în avanportul Mangalia a sosit Nicolae Ceaușescu, însoțit de generalul-colonel Ion Ioniță, ministrul Forțelor Armate ale R.S.R. și alți invitați. [...] La trecerea în revistă de către comandantul Marinei Militare, viceamiralul ing. Grigore Martes, echipajul navei-scoală *Mircea* a fost dispus pe vergi, în poziție de salut. Trecerea în revistă a navelor din formație a început cu velierul-scoală. Echipajul a răspuns salutului comandantului Marinei Militare prin ridicarea beretei de trei ori în sus-lateral, concomitent cu strigăte de „Ural!”. Neptun, zeul mărilor și oceanelor, a deschis și patronat jocurile marinărești. Apariția navelor alegorice, având la bord marinari în costume de epocă, amintesc de faptele înscrise în istoria zbuciumată a neamului de către vrednicii fii ai poporului român. Seara, după aprinderea pavoazului electric, a urmat carnavalul bărcilor, jocul de artificii și o retragere spectaculoasă cu torțe.

Pe **3 august 1969**, în portul Mangalia, generalul-colonel Ion Gheorghe, membru al C.C. al P.C.R., prim adjunct al ministrului Forțelor Armate și șef al Marelui Stat Major a primit raportul de la comandantul Marinei Militare, viceamiralul ing. Grigore Martes.

Însoțit de o escortă de ambarcațiuni marinărești și de elicoptere, în sunete de sirene și explozii de petarde, pe o uriașă balenă și-a făcut apariția zeul Neptun, care a patronat simbolic serbarea marinărească. După impresionanta defilare a navelor alegorice - șalușa *Rândunica*, crucișătorul *Elisabeta*, monitorul *Lahovary* și bricul *Mircea* -, au evoluat marinarii la concursul de tras la rame, ștafeta marinărească, purcelul la scondru, hora rațelor, sărituri la trambulină. În suita manifestărilor demonstrative s-a înscris și defilarea platformei alegorice cu ostași care au prezentat momente din timpul desfășurării unor activități de pregătire de luptă caracteristice specialităților de marină, semnalizatori, radiotelegrașiști, artileriști, rachetiști, mineri dragori și torpilori, scafandri. Seara, aprinderea marelui pavoaz, jocurile de artificii, retragerea cu torțe și programul fanferei militare au completat festivitățile consacrate sărbătorii Zilei Marinei R.S.R.

În dimineața zilei de **2 august 1970**, în avanportul Mangalia, nave militare de diferite tipuri așteptau semnalul de începere a festivităților Zilei Marinei Române. În dispozitivul de staționare al navelor militare au intrat Divizionele 133 Vedete Purtătoare de Rachete, 93 Vedete Torpiloare, 146 Dragoare de Bază, 339 Vânătoare de Submarine, 50 Vânătoare de Submarine, 19 Dragoare de Radă, 129 Nave Auxiliare, nava-scoală *Mircea*, nava hidrografică 112 (navă-comandant) și vedete grănicerești. La festivități au participat Nicolae Ceaușescu, împreună cu alți conducători de partid și de stat și oaspeți de peste hotare. Marinarii, în ținută albă de paradă, au stat aliniați pe punțile navelor, iar alții au străjuit de o parte și de alta drumul către avanport și digul de nord, până la nava-comandant. După ce a trecut în revistă garda de onoare, acesta a urcat la bordul navei-comandant și a adresat tuturor marinărilor felicitări cu prilejul Zilei Marinei și urări de noi succese în pregătirea de luptă și politică. Fanfara militară a intonat Imnul de stat al R.S.R., timp în care s-a executat salutul cu 21 salve de artilerie iar aviația, prin trei avioane tip IAK și 12 MIG 21, a adus salutul omagial al aviatorilor, cu care marinarii cooperează pe timpul îndeplinirii misiunilor de luptă. Neptun, zeul mărilor, și-a făcut apariția pe spatule unei balene, escortată din cer de elicoptere, pe apă, de ambarcațiuni militare, pentru a patrona sărbătoarea marinărilor. Festivitățile au cuprins demonstrații și jocuri sportive marinărești, parada navelor alegorice, demonstrații nautice, defilarea ambarcațiunilor sportive și a navelor de luptă. Parada ambarcațiunilor alegorice,

incluzând o ambarcațiune dacă, liburnă română, pânzar din vremea lui Mircea cel Bătrân și a lui Ștefan cel Mare, corabia *Marița*, vaporul *România*, șalușa *Rândunica*, bricul *Mircea*, crucișătorul *Elisabeta* și monitorul *Lahovary* a fost urmată de jocuri și demonstrații marinărești: ambarcațiuni academice cu sportivi marinari, schiori nautici remorcați de șalupe, o platformă alegorică reprezentând tehnica de la bordul navelor de luptă, acrobație aeriană executată de un avion sportiv, concursuri de bărci militare, o ștafetă marinărească, sărituri la trambulină, capturarea purcelului legat la scondru și a rațelor lansate în bazin. În încheierea serbărilor marinărești, au defilat vedete grănicerești, vedete torpiloare și vedetele purtătoare de rachete. După rostirea unui scurt cuvânt de închidere a serbării, zeul Neptun s-a retras.

Seara, după aprinderea pavoazului electric, portul Mangalia a trăit feeria unui carnaval sărbătorec al bărcilor, jocurilor de artificii și a unei spectaculoase retrageri cu torțe. Echipa artistică ostășească „Albatrosul” a prezentat un frumos spectacol muzical-coreografic.

Pe **1 august 1971**, festivitatea de la Mangalia s-a desfășurat în prezența conducătorilor de partid și de stat, Nicolae și Elena Ceaușescu, Emil Bodnăraș, Paul Nițănescu-Mizil, Maxim Berghianu, Emil Drăgănescu, Petre Lupu, Dumitru Popescu, Leonte Răutu, Vasile Vălcu, Miron Constantinescu, Mihai Gere, Ion Iliescu, membri ai C.C. ai P.C.R., ai guvernului, reprezentanți ai organelor județene de partid și de stat, generali și ofițeri superiori. În tribunele amenajate pe navele ancorate în port se aflau, de asemenea, atașați militari aero și navali, acreditați în R.S.R.

Festivitățile Zilei Marinei au cuprins demonstrații și jocuri sportive marinărești, parada navelor alegorice, demonstrații nautice, defilarea ambarcațiunilor sportive și a navelor de luptă. Actul final al sărbătorii Zilei Marinei s-a încheiat seara, pe faleză, unde mii de turiști au avut prilejul să admire un feeric spectacol de lumină, un frumos carnaval al bărcilor și retragerea cu torțe în acordul muzicii militare.

Duminică, **6 august 1972**, avanportul Mangalia a fost centrul festivităților ocazionate de sărbătorirea Zilei Marinei R.S.R., o frumoasă manifestare marinărească cu participarea a mii de localnici și turiști aflați pe litoral, care a avut darul să ofere și o metaforă a vieții marinărilor noștri. Suita de demonstrații nautice și marinărești a început odată cu descinderea lui Neptun din vechi legende, ambarcat pe o balenă

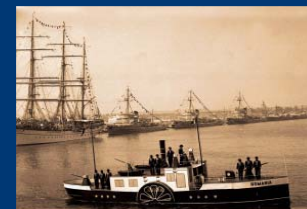

Foto: Bogdan Dinu

și escortat de bărci și elicoptere. O navă dădă, o liburnă a legiunilor romane, apoi un pânzar al Țării Românești de pe timpul lui Mircea, altul purtând însemnele lui Ștefan al Moldovei. O nouă filă de istorie pe ape ne înfățișează, rând pe rând, corabia „Marita” a anilor 1834, vasul cu aburi *România* din epoca lui Cuza, întâiul velier-scoală, un crucișător, monitoare din primul război, nave eroice din cel de-al doilea război, care s-au acoperit de glorie în lupta contra hitleriștilor. Festivitățile au continuat cu o platformă alegorică înfățișând specialități de bază ale Marinei Militare de astăzi, un tablou sportiv în care deasupra valurilor planează schiori, după care ambarcațiunile academice despică valurile cu viteză, altele cu ambarcațiuni sportive, apoi o platformă de gimnastică pe care se produc evoluții spectaculoase.

Seara, în decorul festiv al avanportului artificiale au împodobit cerul cu uriașe flori multicolore, luminând frumos faleze. Carnavalul bărcilor, aprinderea pavoazului electric și retragerea cu torțe au constituit momente plăcute, marcând totodată și încheierea acestei frumoase și tradiționale sărbătorii a marinarilor.

Potrivit tradiției, duminică, **5 august 1973**, la Mangalia marinarii miliari și civili, constructorii de nave aflați în porturi, pe șantiere ori pe întinsul apelor, au sărbătorit

tradiționala zi a Marinei. Centrul acestor manifestări l-a constituit avanportul Mangaliei. Navele militare, ambarcațiunile sportive au arborat marele pavoaz, ghirlande de stegulețe multicolore unind catarg de catarg, străjuiau arterele de circulație, digurile portuare. Mii și mii de localnici, turiști aflați în concediu pe litoral, s-au adunat pe faleze, pe digurile avanportului încă de dimineață, pentru a urmări și participa la sărbătoarea marinarilor. Plutind pe spatele unei balene, escortat de elicoptere, ambarcațiuni militare și sportive, de vuietul sirenelor, și-a făcut apariția legendarul Neptun. Este semnalul că au început manifestațiile marinărești. Prin fața navei-comandant au defilat șalupe rapide purtând steagurile R.S.R. și P.C.R. Apoi a urmat un tablou alegoric al tradiției noastre marinărești. Acestui tablou alegoric în mișcare, de o puternică forță evocatoare, i s-a alăturat imaginile prezentului - zecile de nave militare ancorate în port, începând cu vedetele torpiloare și terminând cu puternicele nave purtătoare de rachete. Urmărite cu interes de localnici și oaspeți, în avanport au avut loc, întreceri de ambarcațiuni, schi nautic, sărituri de la trambulină, demonstrații de gimnastică și ale scafandrilor în colaborare cu elicopterele, diferite jocuri marinărești. După amiază, până noaptea târziu, la Mangalia au avut loc spectacole și demonstrații marinărești, jocuri de artificii și retrageri cu torțe.

În ziua de **4 august 1974**, în garnizoana Mangalia la festivitățile prilejuite de sărbătorirea Zilei Marinei R.S.R. au luat parte reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, generali și ofițeri superiori, atașați militari aeri și navali acreditați în țara noastră. Zeci de mii de localnici și turiști aflați pe litoral i-au salutat pe marinarii la sărbătoarea lor. Pe timpul desfășurării paradei navale, deschisă după tradiție de către mitologicul zeu Neptun, marinarii

au demonstrat o înaltă iscusință, curaj, dăruire, disciplină și un excelent nivel de pregătire fizică specifică.

Duminică, **3 august 1975**, Ziua marinarilor a început la Mangalia ca de obicei cu arborarea marelui pavoaz. Într-un cadru solemn, a fost citit Ordinul ministrului Apărării Naționale. Au urmat întrecerile marinărești, în cadrul cărora echipajele și-au disputat destoinicia în concursuri de tras la rame, trasul paramei, aruncarea bandulei la punct fix, fuga în sac etc. La Casa Armatei din Mangalia a fost prezentată diorama literar-muzicală cinematografică „Carta fericii României” și gala de filme cu subiect marinăresc: „Pelicanul acostează la dana veche”, „Ne cheamă marea”, „Cu tinerețea la prova” și „Rachete în larg”. Cunoscutul pictor marinar, căpitanul de rangul 2 Valentin Donici a vernisat la Casa de Cultură din Mangalia expoziția de pictură marină „Din istoricul Marinei Române”.

După 1989, odată cu revenirea la tradiție prin celebrarea Zilei Marinei Române la sărbătoarea Sfintei Marii - Praznicul Adormirii Maicii Domnului, organizatorii, au reintrodus în programele serbărilor elemente tradiționale cât și probe noi, în consens cu specificul local și preferințele publicului spectator al noului mileniu. Manifestările de la Mangalia nu au mai avut poate amploarea celor din perioada 1962-1975, dar au avut un farmec aparte și au fost apreciate de public. Ele au fost organizate de Statul Major al Forțelor Navale, împreună cu Autoritatea Navală Română, Liga Navală Română și autoritățile locale. Ziua Marinei Române a fost și rămâne un punct important pe agenda verii la Mangalia, un loc important în inimile participanților la această sărbătoare a marinei, a mării, a întinderilor de ape și a celor care și-au împlinit destinul cu aceste repere. ■

Foto: Cosmin Ochegai

Sărbătorirea Zilei Marinei Române în orașele porturi dunărene

De la Orșova la Călărași

Bogdan DINU

Ziua Marinei Române s-a sărbătorit, cel puțin de când a fost declarată ca sărbătoare oficială a marinarilor acum 110 ani, și în porturile dunărene Orșova, Drobeta Turnu Severin, Calafat, Bechet, Giurgiu, Oltenița, Călărași ca să nu mai amintim de Brăila, Galați, Tulcea sau Sulina. Mai puțin fastuoase și, cu siguranță mai puțin mediatizate decât în garnizoanele de tradiție de la mare sau de la fluviu, manifestațiile din micile porturi dunărene - unele cu un trecut și o tradiție remarcabile - au marcat cu regularitate Ziua Marinei Române chiar dacă în cvasitotalitatea lor porturile respective nu mai au de mult flota sau marinarii de altădată.

La Orșova de exemplu, dacă pornim de la vest la est pe cursul Dunării, Ziua Marinei se serbează în fiecare an, pe insula Pescăruș, cu o miniparadă a navelor Poliției de Frontieră, o slujbă de pomenire a marinarilor pieriți pe ape, sosirea zeului Neptun și un program de jocuri marinărești tradiționale (de menționat aici ca și în restul porturilor dunărene punct în programul de jocuri „mireasa răpită de pirai” pe care nu îl regăsim în manifestațiile de la mare de exemplu; amuzante în presa locală sunt și denumirile ciudate, pentru marinari, date unor jocuri precum „purcelușul suspendat”, „nunta cu bucluc” sau „rațele fițoase”). Deloc de neglijat, la Orșova Ziua Marinei coincide cu zilele orașului astfel

încât manifestarea crește în importanță și durată.

La doar 25 de kilometri distanță, la Drobeta Turnu Severin, mult timp garnizoană de marină și unde ultima unitate de nave a Forțelor Navale Române a fost desființată acum mai bine de un deceniu, continuă să se serbeze Ziua Marinei chiar și fără navele și marinarii militari. Manifestarea adună în fiecare an pe malul Dunării și în port un număr mare de spectatori, de la câteva sute la câteva mii de severineni (anul trecut, conform relatărilor din presă au fost peste 2000 de

participanți) pentru a urmări spectacolul oferit de organizatori (în general, în porturile dunărene organizatorii principali ai evenimentului sunt primăriile sau consiliile locale, filialele Ligii Navale Române, căpitaniile zonale, Administrația Portuară Dunăreană Fluvială, Navigația Fluvială Română, inspectoratele județene ale Poliției de Frontieră etc.). Și aici, potrivit tradiției, manifestarea se deschide cu discursurile oficialităților locale, o slujbă religioasă și aruncarea unei ancore de flori urmate de jocuri marinărești. Cele mai populare și cunoscute, care nu lipsesc în nici un an rămân purcelul la scundru și hora rațelor dar au lipsit complet, de exemplu anul trecut, celelalte jocuri consacrate precum trasul la pară, alergatul cu oul în lingură și alergarea în sac. În primii ani după dispariția navelor militare de Ziua Marinei Poliția de Frontieră era cea care executa câteva exerciții demonstrative specifice misiunilor pe care le aveau de îndeplinit.

Alte două vechi porturi dunărene în care se sărbătorește Ziua Marinei sunt Calafatul și Bechetul. Deși sunt mai mici și mai puțin importante decât celelalte porturi fluviiale ceremoniile și spectacolele de Ziua Marinei respectă același program și tradiții chiar dacă anvergura este mai mică (cu toate acestea nu lipsesc din peisaj prezența, surprinzătoare poate, a unor oficiali de rang înalt la manifestări, așa cum s-a întâmplat acum trei ani când a fost prezent la Bechet, ministrul Transporturilor de la acea vreme).

Foto: drobetaurnuseverin.ro

Foto: drobetaurnuseverin.ro

La Giurgiu, o altă fostă garnizoană de marină din peisajul căreia vedetele fluviale au dispărut de ceva vreme și marinarii militari în uniforme tradiționale nu mai pot fi văzuți prin urbe, manifestările de Ziua Marinei au o oarecare anvergură și elemente de spectacol care respectă, înertial probabil, tradiția marinărească. Locația este cea tradițională adică zona Portului, destul de departe de oraș, iar atracția principală este Zeul Neptun, jucat de obicei de un actor și care apare însoțit de nimfe, adus de o ambarcațiune a Poliției de Frontieră. Deși în ultimii ani a existat și o paradă a ambarcațiunilor Poliției de Frontieră și care era pentru mulți dintre spectatori principală atracție, în 2011 aceasta a lipsit. Pentru porturile dunărene mici aceasta este principala problemă, deoarece odată cu dispariția din zonă a navelor militare acestea nu mai pot fi înlocuite cu altceva și atractivitatea evenimentului scade. Dar nu lipsesc nici aici jocurile marinărești care încântă spectatori chiar dacă, după cum scria un jurnalist local „pentru că în municipiul Giurgiu marinarii pot fi numărați lejer pe degete, rolul acestora a fost jucat de sportivi de la „CS Aquila”. Din program nu lipsesc concerte și spectacolele, multe oferite de formațiile artistice ale Centrului Cultural „Ion Vinea” și mai ales minicorazierele pe Dunăre cu vapoare oferite gratuit giurgiujenilor de către organizatori. Programul, deși în linii mari este același, poate varia în unii ani

prin asocierea unor alte evenimente sau manifestări cu conotații marinărești cum s-a întâmplat acum trei ani, în 2009, când au fost dezvelite oficial mai multe lucrări de artă în municipiul dunărean („Pesarul”, „Ancora” și „Ulise”).

Ziua Marinei nu lipsește nici de la Călărași pe malul brațului Borcea. Defilări de nave, spectacole de muzică populară, concursuri de bărci, canotaj și caiac-canoe, de înot, de pescuit, jocuri marinărești și multe alte manifestări au loc de ziua Sfintei Mării, în Parcul Central al municipiului Călărași și pe apele brațului Borcea. Anii trecuți, după o pauză de zece ani s-au reluat manifestările de Ziua Marinei și la Oltenița cu un program similar celorlalte mici porturi dunărene.

Sărbători la Brăila și Galați

Serviciul Fluvial

Toate popoarele își au aniversările și sărbătorile lor și pentru fiecare meserie există o zi în care cei care lucrează în acel domeniu sărbătoresc. Marinarii au și ei o zi în care își cinstesc protectorul spiritual, Sfânta Fecioară Maria, dar și pe cei de la care au deprins tainele meseriei și care acum privesc de pe mal vapoarele care plutesc pe Dunăre amintindu-și de vremurile când tineri fiind, încercau să învețe tainele navigației.

România, țară cu ieșire la Marea Neagră și cu teritoriul scăldat pe o fâșie

de 1070 km. de apele bătrânului Danubiu a avut de milenii, în fiii săi expresia vocației de navigatori, de cutezători și buni cunoscători ai meșteșugului marinăresc. În această zi, cu semnificații creștin-ortodoxe, ne aducem aminte de toți fiii patriei - marinari care de-a lungul vremii, pe întinderile de apă, și-au dat jertfa de sânge pentru NEAM și TARĂ. Cu mândrie repetăm și rețrăim cuvintele Primului-ministru al Principatelor Române Unite, Mihail Kogălniceanu care spunea, „CHEIA mântuirii noastre este drumul DUNĂRII spre marea largă”.

Oficializată ca onomastică a marinarii române la 15 august 1902, de Sfânta Maria Mare, Ziua Marinei Române și-a certificat pe deplin, timp de mai bine de un secol, caracterul de autentic festival al mării, fluvialului și spiritualității marinărești.

Dacă la începuturile ei, Ziua Marinei a fost sărbătorită doar în portul Constanța, în anul 1937, Federația Română de Sporturi Nautice a organizat prima caravană nautică din țară sub numele „Caravana Marele Voievod Mihai”, la care au luat parte toate asociațiile sportive nautice civile și militare din țară. Caravana a plecat din Giurgiu în ziua de 5 iulie și a ajuns după 12 etape la Constanța, după ce a trecut prin Oltenița, Turtucaia, Silistra, Rasova, Măcin, Brăila, Galați și Tulcea. În anul următor, aceeași federație a organizat prima crucieră nautică oficială de la Turnul Severin la Mamaia, cu începere de la 15 iulie 1938.

Foto: Mihai Egorov

La 15 august 1943, cu prilejul Zilei Marinei, în cadrul unei pioase solemnități, s-a oficializat sfințirea Troitei Grupului Navelor Grănicerești Brăila, la care au luat parte familiile eroilor Grupului căzuți în războiul sfânt, autoritățile militare și civile din garnizoană și personalul Grupului cu familiile. Între anii 1949-1953, ca în toate orașele porturi, Ziua Marinei s-a rezumat și la Brăila și Galați la marcarea Zilei Flotei URSS, ultima duminică din luna iulie, ceremonialul fiind diminuat ca semnificație din cauza deciziei conducerii Ministerului Apărării Naționale de a schimba data acestei tradiționale sărbători naționale.

În cadrul manifestărilor dedicate Zilei Marinei în anul 1957, filiala Galați a Asociației Voluntarilor pentru Sprijinirea Apărării Patriei a dezvelit la km. 6 pe malul brațului Măcin o piatră memorială pe care a fost scris: „În acest loc, în noaptea de 7 – 8 iunie 1877 flota română – rusă a scufundat monitorul turc „DUBA SEIFY». Glorie eroilor marinari români și ruși care au luptat împotriva turcilor pentru independența națională a României”. Din anul 1960, manifestările au dobândit vădite accente propagandistice, în detrimentul încărcăturii spirituale ortodoxe. În piețele orașelor-porturi dunărene și în parcuri se organizau serbări populare.

În anii ce au urmat, ziua marinarii a atras atenția, prin programul său deosebit de atractiv și deopotrivă pitoresc, și în orașele porturi dunărene, printre care Galați și Brăila, a căror existență și activitate economică, socială, militară s-au împletit în mod armonios și prin

tradiție cu cea a marinarii fluviale. Locuitorii municipiilor Brăila și Galați precum și autoritățile locale au văzut întotdeauna în existența pe aceste locuri a Forțelor Fluviale - un reazem, o pavază a comunicațiilor fluviale, un străjer veșnic treaz pe întinderile de apă, iar marinarii fluviali aici și-au găsit și regăsit viața de familie, casa, trecutul, prezentul și viitorul, speranțele, aspirațiile și împlinirile.

De la un an la altul, serbările au sporit în amploare și semnificații datorită unui amplu proces de dezvoltare a flotei militare și civile prin intrarea în serviciu a navelor de tip vedetă fluvială dragoare, monitor, vedetă blindată și nave auxiliare.

În ultimii ani, în porturile dunărene Galați și Brăila, festivitățile prilejuite de sărbătorirea Zilei Marinei Române au fost coordonate de Statul Major al Forțelor Navale prin Serviciul Fluvial al Comandamentului Flotei, cu sprijinul autorităților locale, reprezentanților companiilor civile de navigație, căpitanilor zonale, șantierelor navale și a instituțiilor culturale - Teatrul Dramatic „Maria Filotti” din Brăila, Teatrul Dramatic „Fani Tardini” din Galați, Teatrul Muzical „Nae Leonard” din Galați.

În cadrul serbărilor organizate de Ziua Marinei, publicul dunărean a avut ocazia să urmărească impresionante parade navale și exerciții tactice specifice forțelor navale fluviale. Festivitățile au fost precedate de o serie de manifestări culturale și artistice cum ar fi: ridicarea drapelului național în Piața Independenței din Brăila, în cadrul unui ceremonial tradițional marinăresc (începând cu anul 2002); comemorarea eroilor marinari inițiată de Flotila de Dunăre „Mihail Kogălniceanu”; expoziții de pictură cu tematică de marină (nave); organizarea Zilei Porților Deschise cu expoziții de nave și tehnică militară; simpozioane cu participarea unor istorici recunoscuți la nivel național, reprezentanți ai Muzeului Marinei Române și ai Muzeului de Istorie Brăila; organizarea, cu sprijinul Ligii Navale Române filiala Brăila, a unor concursuri cu premii desfășurate cu copii

personalului din unitățile forțelor navale fluviale, privind cunoașterea fluvialului Dunărea, a tradițiilor marinărești și a localităților porturi dunărene.

Manifestările de Santa Marie debutează cu ceremonialul ridicării pavilionului, geacului și marelui pavoaz, salutate cu 21 de salve de tun, urmate de un te-deum în cinstea eroilor marinari căzuți la datorie, paradă și exerciții navale, ceremonialul sosirii zeului apelor „NEPTUN” însoțit de nimfe nereide, concursuri și jocuri marinărești care fac deliciul spectatorilor, astfel: concursuri de bărci; concursuri de înot; porcul la școndru; vânătoarea de rațe; fuga în sac; fuga cu oul în lingură; trasul la pară; aruncarea bandulei. Serbările se încheie la lăsarea serii sub clar de lună prin aprinderea pavoazului electric, retragerea cu torțe și jocuri de artificii.

Manifestările anuale dedicate sărbătorii Zilei Marinei Române au dus la o mai bună cunoaștere a activității Forțelor Navale Române, de către locuitorii orașelor porturi la Dunăre și nu numai, reprezentând o continuare și dezvoltare a tradițiilor marinărești.

Manifestări la Tulcea

Olivia BUCIOACĂ

La Tulcea, activitățile dedicate Zilei Marinei Române s-au desfășurat de regulă pe faleză portului din localitate în prezența oficialităților centrale și locale, a cadrelor militare din unitățile garnizoanei dar și a unui numeros public. Activitățile au inclus alocuțiunile oficialităților, oficierea unui Te – Deum de către un sobor de preoți și la lansarea la apă a unei ancore de flori, exerciții specifice acțiunilor navelor de la fluviu și parada navală. De la sărbătoarea marinarii nu au lipsit Zeul Neptun, care și-a făcut apariția pe o balenă și nici jocurile marinărești: concursul de ambarcațiuni, prinderea purcelului la școndru și hora rațelor.

În 2009 și 2010, Ziua Marinei Române s-a sărbătorit la Tulcea, cu mai puțin fast decât în alți ani, poate și din cauza

Foto: Mihai Egorov

Foto: Olivia Bucioacă

Foto: Olivia Bucioacă

faptului că manifestările s-au desfășurat în portul militar și nu pe faleză. În prezența reprezentanților Statului Major al Forțelor Navale, comandanților de unități, autorităților locale și familiilor marinarilor a avut loc ceremonialul militar de ridicare a pavilionului și marelui pavoaz la toate navele aflate în dispozitivul fix în portul Tulcea. După alocuțiunile oficialităților și citirea mesajului ministrului Apărării Naționale, la bordul navei *Siret* participanții au asistat la oficierea un Te Deum de către un sobor de preoți și la lansarea la apă a ancorei de flori, în memoria eroilor marinari. Din peisajul manifestărilor dedicate Zilei Marinei nu au lipsit mult așteptatele jocuri marinărești, întreaga asistență urmărind concursul de bărci, la care au participat militari din unitățile Portului militar Tulcea. Competiția a fost câștigată de echipajul navei *Siret*. Ziua Marinei la Tulcea a fost, înainte de toate, o zi a Porților Deschise, în care populația civilă a putut vizita navele și tehnica militară pe tot parcursul zilei.

În anul următor, Ziua Marinei a fost sărbătorită, pe faleza orașului, într-un minunat decor sărbătoresc și în prezența unui număr impresionant de spectatori. Ceremonialul solemn care a marcat deschiderea activităților dedicate Zilei Marinei a început la bordul navei de comandament *Fortuna* cu ridicarea pavilionului, geacului și marelui pavoaz în acordurile Imnului de Stat. Peisajul a fost completat de vedetele fluviale 143 și 157 aparținând Secției a II-a Vedete Fluviale și remorcherul fluvial 303 al Grupului Nave Sprijin care au alcătuit un dispozitiv de staționare la ancoră ce a putut fi admirat pe parcursul întregii zile. Comandantul Garnizoanei Tulcea, căpitan-comandorul Tudorel Ivana, a salutat echipajele, ambarcate la bordul unei șalupe rapide. Momentul a fost urmat de alocuțiunile oficialităților locale și citirea ordinului comun al miniștrilor Apărării Naționale, Transporturilor și Infrastructurii și Administrației și Internele. În memoria eroilor marinari un sobor de preoți a oficiat un Te Deum și a fost lansată la apă tradiționala ancoră de flori. Punctele de atracție pentru marele public au fost parada navelor militare și civile, exercițiile demonstrative și, bineînțeles, apariția zeului Neptun cu barba-i lungă fluturând în vânt, înveșmântat în hlamidă, cu tridentul și coroana aurită, deasupra unei balene

uriae însoțit de nimfele sale. La finalul festivităților, au fost premiați câștigătorii Concursului Cupa Zilei Marinei Române la minifotbal, volei și înot.

Tradiții, obiceiuri si jocuri marinărești la Sulina

Dănuț CHIARIAC

Președintele Ligii Navale Române
Filiala Sulina (www.lnr.ro)

Ziua Marinei Române la Sulina - ritual al verii - așteptat deopotrivă de locuitorii așezării și de turiștii aflați în localitate în această perioadă. Începând de la slujba dedicată celor ce au îmbrățișat onorabila meserie a apelor, trecând apoi prin tumultul întrecerilor marinărești și până seara târziu, după ce se sting ecourile spectacolului dedicat acestei sărbători, există o stare specială ce te învalăie ca o manta fermecată a bunei dispoziții. Este și foarte greu, dacă nu imposibil, să faci abstracție față de o asemenea sărbătoare într-o localitate - insulă, loc în care simpla prezență îți conferă statutul de trăitor între ape, în vecinătatea unui fluviu legendar ce-și găsește aici sfârșitul în brațele unei mări capricioase. Această apropiere este o binecuvântare pentru populația ce-și găsește rostul pe aceste meleaguri și o oază pentru relaxarea musafirului venit la capăt de lume. Poate, de aceea, organizarea acestei sărbători se face cu atâta înverșunare, organizatori și participanți fiind cuprinși de febra pregătirilor cu mult timp înainte.

A fost o slujbă oficiată pe malul Dunării, au fost cuvinte frumoase adresate marinarilor și sărbătoritorilor zilei, a fost și „Zeul Neptun” - cel ce și-a dat „acordul” pentru derularea jocurilor marinărești, au fost susținătorii de pe mal - localnici și turiști, deopotrivă - ai acelor ce s-au întrecut pe parcursul unei frumoase zile de august.

Sub atenta supraveghere a organizatorilor și cu ochiul critic al juriului așezat asupra fiecărui concurent s-au desfășurat întrecerile de tras la rame în bărci tradiționale, întrecerile de înot, săriturile de la trambuline, mersul pe școndrii unși cu vaselină, prinderea rațelor, alergarea în saci, trasul de pară, concursul băutoarelor de bere, întrecerile mușchilor în proba de scandenberg.

Ca în fiecare an, tinerii au fost aceia ce și-au măsurat forța și abilitatea, ștafeta

întrecerilor marinărești fiind predată noilor generații pentru ca tradiția să dăinuie, adunând pe malul Dunării și pe cei ce odinioară participau direct la competiții, iar acum au rolul de a-i incita la întrecere și spectacol pe junii Sulinei.

Și a venit seara, atunci când arșița zilei de vară s-a potolit, invitând lumea să iasă de la umbra clădirilor sau de sub a cea a umbrelor și să se alăture petrecerilor ad-hoc ori spectacolului „Balul Marinarilor”, ce a creat o atmosferă deosebită prin momentele artistice prezentate pe scena amplasată pe faleza orașului. Totul a culminat către miezul nopții cu un frumos joc de artificii ce a luminat multicolor cerul nopții și fețele oamenilor, punctând momentul în care unii au decis să se retragă pe la casele lor, iar ceilalți să continue distracția până când prima geană de lumină a răsăritului de soare și-a făcut apariția timid pe plaja din Sulina. Apoi ecourile acestor manifestări s-au stins încet, în noapte, în cercuri largi, asemenea urmelor picăturilor de apă, lăsând în urma lor frânturi de amintiri pe care ne facem datoria de a le aduna în albume de fotografii, martore ale unor clipe minunate ce se doresc reeditate iar și iar, pentru a păstra în sufletul nostru, mereu vie, flacăra unor tradiții ce ne leagă de trecut și ne dau imboldul de a „naviga” către viitor.

Ziua Marinei Române la Sulina - ritual al verii - ce și-a demonstrat încă o dată menirea, adunând laolaltă mic și mare, aducând astfel un omagiu celor ce au plătit prețul suprem pe fluviile, mările și oceanele lumii, în încercarea de a îmblânzi natura. ■

Foto: www.marinari.ro

Foto: www.marinari.ro

Foto: Ștefan Ciocan

Ziua Marinei la București, Timișoara, Bicz

Olivia BUCIOACĂ

Sărbătoare în Herăstrău

Ziua Marinei a fost sărbătorită la București încă din perioada interbelică. În ultimii ani, Ziua Marinei a fost sărbătorită în București cu câteva zile înainte de 15 august, printr-un spectacol susținut de Muzica Militară a Forțelor Navale Române, pe esplanada Cercului Militar Național, prin simpoioane aniversare organizate de Statul Major al Forțelor Navale în colaborare cu Liga Navală Română și prin activități pe lacul Herăstrău. În aceeași zi în Parcul Cișmigiu, Muzica Militară a Forțelor Navale a oferit publicului un spectacol muzical. Cu această ocazie a fost prezentată o expoziție de uniforme de marină și costume de epocă, pregătite de către Asociația „Tradiția Militară”, iar tinerilor interesați de o carieră militară în Forțele Navale le-a fost prezentată oferta educațională a Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” și Școlii Militare de Maiștri Militari a Forțelor Navale „Amiral Ion Murgescu”.

Ziua Marinei a fost sărbătorită cu fanfară militară, jocuri marinărești, plimbări gratuite cu ambarcațiunile pe lacul Herăstrău și foarte multă lume. Programul manifestării coordonate de Liga Navală Română, filiala București, a cuprins oficierea unui serviciu religios de cinstire a memoriei eroilor marinari, sfințirea ancorei de flori lansată la apă, alocuțiuni din partea reprezentanților Statului Major al Forțelor Navale și ai administrației locale, promenadă cu vapoarele pe lac, întreceri marinărești tradiționale și un concert susținut de Muzicile Militare. Nu au lipsit nici adevărații lupi de mare, un grup restrâns de foști marinari militari, care au văzut lumea în lung și în lat pe oceane, iar acum sărbătoresc la apă dulce. Pe unul dintre ambarcațiuni i-a însoțit pe turiști și vestitul Zeu Neptun. Vizitatorii parcului Herăstrău s-au întrecut la jocurile marinărești, la trasul la pară sau la impletul butoaie cu găleți găurite. La sărbătorirea Zilei Marinei Române, organizată de filiala LNR în București

Foto: realitatea.net

în colaborare cu Statul Major al Forțelor Navale au fost prezentați membrii LNR cu familiile, cadre militare active, în rezervă și în retragere, veterani de război, cercetași, copii și tineri, sportivi, reprezentanți ai mass-media și un public numeros.

În ultimii ani, evenimentul a respectat ceremonialul militar desfășurat în orașele port de la Dunăre și mare. Astfel, el a început cu ridicarea pavilionului și a marelui pavoaz, în acordurile imnului național al României și în prezența Gărzii de onoare și a fanfarei militare. Au fost citite mesajele de felicitare adresate marinarilor de ministrul Apărării Naționale, șeful Statului Major al Forțelor Navale, Asociația Națională a Veteranilor de război și președintele Ligii Navale Române. A fost oficiată slujba religioasă de comemorare a marinarilor căzuți la datorie și sfințirea ancorei de flori ce s-a lansat la apă în memoria eroilor. Zeul Neptun și-a făcut apariția pe apă și a transmis mesajul său către cei prezenți. A urmat parada ambarcațiunilor, iar muzica militară ambarcată pe nava „Otopeni” a interpretat muzică de promenadă și cântece marinărești. Marinarii au încheiat programul cu jocuri marinărești tradiționale, precum trasul la pară, umplerea butoaielelor cu apă și concurs de tras la

rame, câștigătorii fiind premiați. Cei care au dorit să admire lacul au fost invitați la plimbări gratuite cu vaporușul sau șalupa alături de marinarii prezenți la eveniment, bucurându-se totodată și de muzica fanfarei militare. De asemenea, bucureștenii care au dorit să facă o plimbare pe lac de Ziua Marinei au putut închiria bărcile cu rame și hidro bicicletele puse la dispoziție de organizatori.

Ziua Marinei pe Bega

După câțiva ani buni de pauză, în 2010 pe vaporușul D'Arc s-a sărbătorit Ziua Marinei, la 150 de ani de atestare documentară a Portului Timișoara. Organizatorii Primăria Municipiului Timișoara, Oficiul de Căpitanie Timișoara, Garnizoana Timișoara, Direcția Apelor Banat și alți parteneri pregătiseră multe surprize pentru nostalgicii transportului pe apă din Banat: expoziții, proiecții de filme și activități recreative pentru copii. Timișorenii au participat la o sărbătoare inedită pentru orașul lor, Ziua Marinei pe malul Begăi. A fost o dublă sărbătoare pentru că aniversarea celor 150 de ani de atestare documentară a Portului Timișoara venea să se alăture Zilei Marinei, organizată din nou, după câțiva ani de pauză, pe data de 15 august. Ziua Marinei la Timișoara s-a derulat pe malul Begăi, în zona vaporului D'Arc. Manifestările au fost deschise de dimineață cu defilarea Gărzii de Onoare și evoluția Fanfarei „Pro Amicitia”. Totul a început într-un cadru solemn, cu intonarea imnului de stat, iar militarii din cadrul Batalionului 32 Infanterie „Mircea” au dat onorul de pe vaporul D'Arc. A fost lansată la apă o ancoră de flori, pe Canalul Bega, în memoria eroilor marinari. De-a lungul zilei, cei interesați au putut vizita în egală măsură o interesantă expoziție de navomodele și o alta, nu mai puțin atractivă, de cărți poștale cu tema „Istorie pe Bega.” Expoziția de imagini extrem de rare, unele vechi de peste 100 de ani, și cea de navomodele au fost deschise publicului până târziu în noapte. Ziua s-a încheiat cu proiecții de imagini și filmări vechi legate de Portul Timișoara.

În 2011, la 255 de ani de la prima reglementare a navigației și comerțului pe Bega, în zona vaporului D'Arc de la Podul Tineretului pe 15 august, s-a derulat un program cu adevărat „marinăresc”, menit să marcheze această sărbătoare. Zeci de oameni de toate vârstele s-au adunat să vadă ceremonialul militar. Pentru unii dintre ei Ziua Marinei a adus emoția reîntâlnirii cu anumite momente solemne, pentru alții emoții și experiențe noi sau amintiri revocate de către organizatori.

Seara a continuat pe malul Begăi cu un ceremonial militar la care au fost prezente Garda de Onoare și muzica militară a Brigăzii 18 Infanterie Banat. Fanfara Garnizoanei Timișoara a oferit publicului un concert de excepție, iar ceremonialul de la vaporul D'Arc s-a încheiat imediat după ce militarii au aprins torțele pe malul Canalului Bega.

Ziua Marinei la Timișoara a adus, dincolo de un bun prilej de a ieși din casă, ocazia de a afla din imagini și cuvinte ce a reprezentat pentru Timișoara și pentru întreaga țară Canalul Bega, emoții noi sau vechi reîntâlnite și speranța că în viitorul apropiat Portul Timișoara se poate mândri măcar cu ambarcațiuni de agrement ce vor naviga Bega.

Marinari la „Marea dintre Munți”

Orașul Bicaș este singurul oraș de munte din țară care găzduiește Ziua Marinei Române și unde această sărbătoare marinărească a devenit o tradiție. În fiecare an au fost desfășurate manifestări cultural-artistice și sportive. Anul trecut activitățile au fost dedicate împlinirii a 400 de ani de la prima atestare documentară a localității Bicaș.

Evenimentul a fost sărbătorit odată cu tradiționala manifestare Ziua Marinei, care s-a desfășurat în portul de agrement de pe lacul de acumulare Izvorul Muntelui. Pentru câteva ore bune, portul e devenit neîncăpător pentru sutele de persoane care doreau să vadă de aproape spectacolul organizat pentru a marca această zi importantă pentru comunitatea locală. Ceremonia a început de dimineață cu intonarea imnului de stat al României. Cu 14 ambarcațiuni pe luciul apei, pe acordurile Imnului Eroilor, marinarii au lansat la apă coroana de flori în memoria colegilor căzuți la datorie. A fost oficiată o slujbă religioasă, iar Zeul Mării, Neptun, îmbrăcat în roșu, cu tridentul în mână, a defilat prin fața portului, pe o barcă. Au urmat concursuri marinărești sub atenta supraveghere a Zeului Neptun, scondru cu purcelul, nunta cu piraiți, prinderea rațelor, precum și defilarea flotei lacului. Cursele de bărci cu rame sau de hidro biciclete, de înot bras, concursul de prins rațe sau mersul pe o bătărie unsă cu grăsime pentru a câștiga un porc, au fost momentele de încântare maximă pentru miile de privitori de pe marginea lacului. Cele două evenimente au depășit din punct de vedere al promovării turistice și culturale spațiul și interesul local, prin numărul mare de participanți, dar și prin unicitatea lor.

Implicarea Ligii Navale Române în sărbătorirea Zilei Marinei

Adriana MIRONESCU
Senior-editor revista „Marea Noastră”

Sfânta Maria - protectoarea marinarilor

Legenda spune că, în anul 44 d. Hr., Sfânta Maria a plecat pe mare, din Ierusalim spre insula Cipru, pentru a-l vizita pe Lazăr. Acesta era hirotonisit ca episcop al „Ostrovului Ciprului” și nu se putea întoarce la Ierusalim de frica iudeilor. El a trimis o corabie spre a o aduce în insulă pe Maica Domnului, însoțită de sfântul Evanghelist Ioan și de alți ucenici. După ce au mers pe mare vreme de un ceas, a început o furtună puternică, care i-a înspăimântat tare pe marinari. Corabia a fost împinsă de vântul năprasnic spre poalele muntelui Athos (acolo unde, peste secole, Ștefan cel Mare și Sfânt a înălțat un „turn pentru corăbieri”, de fapt un far de navigație). Aici se aduna lume multă pentru că demonii (duhurile necurate) prevesteau viitorul oamenilor, înspăimântându-i, făcându-i să li se închine. În acea zi, în mulțime erau și mulți corăbieri aruncați de furtună la poalele muntelui, plin la acea vreme de idoli, care se aflau pe vârful lui. Siliți de puterea lui Dumnezeu, demonii nu s-au opus mulțimii care a venit în întâmpinarea Fecioarei Maria și a ascultat-o istorisind despre nașterea lui Iisus și învățătura Lui.

Auzind acestea, oamenii s-au botezat și au sfărâmat toți idolii. Marea s-a potolit la ruga Maicii Domnului. Ea

a plecat spre Cipru, unde i-a istorisit lui Lazăr toate câte i s-au întâmplat pe mare și la muntele Athos și cum, prin credință, i-a salvat pe corăbieri de duhurile necurate și de furiile mării dezlănțuite. Aceste fapte, spune legenda, s-au petrecut într-o zi de 15 august, când Sfânta Maria a binecuvântat marea, călătoriile și pe călători.

A început într-o joi

Pentru prima oară, în România, Ziua Marinei a fost serbată într-o joi. Joi, 15 august 1902. Serbarea oficială a avut loc dimineață, la bordul Cruciatorului Elisabeta, „unde au fost prezenți toți ofițerii Diviziei de Mare, cât și Ministrul de

Rezboi Sturza, Comandantul Marinei Comandor Koslinsky, Comandantul Diviziei active General Nasturel și alți câțiva ofițeri superiori de la uscat”-conform unui document din acele vremuri. O ceremonie religioasă și un dejun la care au participat oficialități și ofițeri de marină. După amiaza au avut loc serbări și jocuri marinărești organizate de Primărie. Seara au avut loc „luminății feerice, tablouri alegorice, coruri și altele”.

A asistat „lume enorm de multă-consemnează presa vremii – venită cu trenuri de plăcere pentru această ocazie, din toată țara”. Manifestările au avut un mare succes și au continuat în anii următori când, pentru cazarea turiștilor, s-au pus la dispoziție și spații în cazarmile armatei.

Ziua Marinei Române a fost sărbătorită astfel: între anii 1902 - 1947, la 15 august (Sfânta Maria); între anii 1943 - 1953 – ultima duminică a lunii iulie (practic Ziua Marinei Române nu s-a mai sărbătorit, ci s-a sărbătorit Ziua Marinei U.R.S.S.); între 1954 - 1989 s-a sărbătorit în prima duminică a lunii august - 01 august 1954 - 04 august 1974 conform Decretului nr. 309/23 august 1953 ca sărbătoare militară și populară; 03 august 1975 - 06 august 1989 sărbătoare marinărească la bordul navelor militare și comerciale, fără participarea populației -; începând cu anul 1990, conform tradiției, s-a revenit la ziua de 15 august (Sfânta Maria).

Ziua Marinei ... în pagini de carte

O descriere extraordinară a Zilei Marinei din anul 1926 o găsim în romanul „Ieșirea la mare”, al lui Radu Tudoran.

„Amiralul comandant al marinei, însoțit de primar, trecea cu o salupă albă, împodobită cu marele pavoaz și cu ghirlande, prin fața flotei de război, în bubuiul tunurilor și uralele echipajelor. În centrul bazinului era o tribună plutitoare; în fața ei, la ancoră, salvatorul „Arihmede” cu asistența la bord. Tribuna era alcătuită din mai multe pontoane, legate între ele cu dulapi groși de brad și îmbrăcată în covoare orientale. În fața tribunei oficiale, cam la cincizeci de metri, era ancorată o estradă plutitoare, ca o scenă de teatru deschisă în toate direcțiile, pentru exhibițiile nautice; de o parte și de alta a estradei mai erau două tribune plutitoare: una pentru militari, alta pentru corpul consular. Amiralul era personajul principal. Urma primarului, doctorul Anton Radovici, un medic extraordinar și un administrator priceput... Dovedă că la nici una din sărbătorile marinei de până atunci nu venise atâtă lume, nu domnie atâtă voie bună... La loc central în tribună, se afla primul ministru, cu miniștrii de război și de marină, împreună cu o bună parte a guvernului... Spre deosebire de anii trecuți, acum lipsea Regele Ferdinand fiind bolnav.

Pe fondul albastru al mării, cu cerul senin deasupra, coloritul viu al tribunelor frumos pavoazate, împreună cu uniforme de oaspeților, încărcate de fireturi, cufracurile negre, cuplastroanele albe, cu decorațiile multicolore, toate acestea strălucind în razele soarelui, dădeau impresia de fast și bogăție și orice constănțean se simțea mândru și fericit de atâtă frumusețe și înflorire.

La tribuna corpului consular era lume din cincisprezece țări, unele fără ieșire la mare. Pe diguri, pe pontoane și pe vapoarele transformate în tribune

pentru mulțime. Vapoarele Serviciului Maritim Român ar fi fost prea puține așa că și vapoarele străine au invitat lumea la bord.... Nu era om în oraș să vină la serbări și să nu găsească un loc bun de unde să privească. Unele vapoare își primiseră oaspeții din zorii zilei, când încă se aflau în port, legate la cheuri. Mai târziu, după ce își luaseră locul la ancoră, în rada interioară, trimiteau bărcile la debarcadere, să aducă lumea. Erau sute de bărci. Marea părea o grădină plutitoare.

Pe nave, spre a fi umbră, erau întinse tendele; pe vapoare erau bufete cu mâncare și răcoitoare din belșug. La ora fixată s-a auzit clopotul de bronz păstrat de pe bătrânul crucișător «Elisabeta», cu un timbru atât de penetrant că acoperea toată rada, vestind începutul serbărilor; apoi fanfarele reunite pe pachebotul «Împăratul Traian», aflat în spatele tribunei oficiale, au intonat Imnul Marinei. După aceea a început revista navală cu asurzitoare salve de tun și putermicele urale ale echipajelor navelor de război... Am așteptam cu nerăbdare întrecerile și jocurile marinărești. Au fost realmente extraordinare, ceva ce depășea închipuirea oamenilor de orice vârstă. Seara, am rămas cu gura căscată la focurile bengale, jocurile de artificii de pe bolta cerească.”

„Din câte serbări văzusem până atunci și din câte am văzut pe urmă, în întreaga mea tinerețe, nici una n-a egalat în strălucire și nu mi-a înfierbântat mai tare imaginația, decât serbările de Ziua Marinei, fiindcă nici una nu putea să aibă un decor de-o asemenea întindere și cu atâtă putere de sugestie cum este marea. Natura a respectat cu sfințenie ziua aceea, făcând să nu fie nicio scamă de nor pe cer, soarele să nu dogorească, să nu bată vântul, ci doar să adie o briză cu parfumul portocalului înflorit. Tot orașul, în afară de nou născuți și de lăuze, de bătrâni infirmi și de oamenii cu inima

acără, a coborât în port spre a petrece o zi întreagă între vapoare. Lumea aceea care prospera datorită transportului pe apă, mărfuri trimise și mărfuri primite, își făcea o datorie sacră în a sărbători marea și pe marinari, în manifestări grandioase.

Festivitățile s-au desfășurat în acvatoriul portului, special amenajat, cu digul de nord prelungit cu pontoane și cu digul de sud, digul verde (era flancat de arbuști exotici) - cel de promenadă - care era plin de oameni. Flota de război a ieșit dincolo de diguri, în radă, chiar în fața intrării în port și a ancorat acolo în linie, făcând o centură de onoare. În ziua aceea, în port înceta orice activitate, deși astfel se pierdeau milioane. Navele aborau marele pavoaz. Pe cheuri marele pavoaz era întins între stâlpii lampadarelor, între brațele macaralelor, pretutindeni în port.

Acest fast tradițional al marinei și-l însușea întreg orașul, marele pavoaz se înșira de-a curmezișul bulevardelor, al străzilor și chiar al ulicioarelor mai sărace, de nu se mai vedea cerul ci doar pavilioanele colorate, cu limbajul lor enigmatic, pe care oamenii n-aveau nevoie să-l descifreze, mulțumindu-se doar cu frumusețea. Privit din avion, orașul ar fi arătat ca un covor gigantic țesut cu cele mai vii și mai vesele culori ale spectrului, ceva ce niciun pictor n-a cuprins vreodată pe paleta lui și nici măcar în imaginație. Oamenii cu dragoste de vapoare își împodobeau grădinile, balcoanele caselor. La prăvălii se vindeau pavilioane de marină colorate: unele măricele, altele cât o palmă, altele cât un timbru. Birjarii își pavoazau trăsurile cu pavilioane mai măricele. Oamenii își prindeau pavilioanele în piept, fetele și le împleteau în păr, băieții făceau din ele coadă de zmeu și le înălțau în cer. Era mirific.”

File din istoria sărbătoririi Zilei Marinei

O grandoare deosebită a avut-o sărbătorirea Zilei Marinei în perioada 1931-1939. Organizatori erau: Comandamentul Marinei Militare, Serviciul Maritim Român, Salvamarul, Primăria Constanța, Liga Navală Română, alte fundații și asociații obștești. Participau șeful statului, primul ministru și miniștri, conducerea marinei militare și civile, familia regală și un numeros public.

Regele Carol al II-lea, într-o impecabilă uniformă de amiral (făcuse, cu ani în urmă, ocolul Pământului cu vaporul), însoțit de fiul său, Marele Voievod de Alba Iulia, Mihai, în uniformă de aspirant de marină, era întâmpinat în portul Constanța cu garda de onoare, urca la bordul unei nave a Marinei militare - în fiecare an alta - care se deplasa de la gara maritimă spre ieșirea din port. În rada interioară, navele militare erau dispuse în careu. Nava amiral ancora în fața

și una militară, în care existau același spirit marinăresc, aceeași formație profesională. Nu se sărbătorește - spunea regele, **Ziua Marinei ci Ziua MARINEI.**

După amiază aveau loc în bazinul portului jocuri și concursuri marinărești. Un număr mare de constănțeni și turiști ieșeau pe mare cu vapoarele pentru plimbări de câteva ore.

Ancore de flori

În memoria eroilor Marinei, de fiecare dată la Ziua Marinei se lansează în apa mării și a Dunării ancore de flori. La început erau cruci de flori ancorate aproape de fundul apei. Ceremonialul era deosebit. Câte o delegație de la fiecare navă, formată din ofițer, maistru și doi marinari, purta ancora spre un ponton de unde o lansau la apă în acodurile muzicii militare. Pe panglicile beretelor marinarilor era înscris numele navei: *România, Fulgerul, Alexandru cel Bun, sau Ștefan cel Mare.* Asistența era în reculegere într-un moment de pioșenie remarcabil.

În anii din urmă s-au mai lansat ancorele de flori din elicopter, dar zgomotul acoperea prezentarea momentului și s-a revenit la lansarea lor, în memoria eroilor marinei, de pe nave.

15 august, zi nelucrătoare

Din 2008, 15 august este zi nelucrătoare. Liga Navală Română, alături de alte instituții și organisme, a contribuit la declararea, de către Parlamentul României, a zilei de 15 august ca sărbătoare legală. Și asta pentru că la prăznuirea creștinească a adormirii Maicii Domnului participă milioane de cetățeni români. Pentru aceasta, Liga Navală Română a adresat scrisori Prea Fericitului Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, președinților Senatului și Camerei Deputaților în care a subliniat că la 15 august se sărbătorește și Ziua Marinei, prilej cu care Sfânta Maria a fost și este serbată ca patroană și ocrotitoare a marinarilor. ■

Foto: Olivia Buciucea

Foto: Ștefan Ciocan

careului. Urma ridicarea pavilionului și a marelui pavoaz în acodurile Imnului Marinei, interpretat de fanfară și corul Școlii navale, serviciul divin în memoria eroilor marinei și lansarea la apă a unei ancore de flori pentru cei ce și-au jertfit viața în război. Urmau cuvântări ale comandantului Marinei, ministrului Aerului și Marinei și ale regelui care se autointitula Comandant Suprem al Armatei și Marinei. După concursul de bărci cu rame, urma parada navală: navele în marș dădeau onorul șefului statului.

După această parte oficială avea loc un dejun la o navă civilă și un banchet la pachebotul «Transilvania» sau la o altă navă. Și aici se țineau cuvântări în care se insistă pe ideea că Marina Română este unică, cu o componentă civilă

Foto: Robert Sloban

N.S. MIRCEA

Nava simbol a orașului Constanța

Dr. Mariana PĂVĂLOIU
Muzeul Academiei Navale
„Mircea cel Bătrân”

Afirmația enunțată de titlu ar putea să pară forțată, dar nu este așa. Tomis atestatio de peste două milenii, iar vitea de două milenii și jumătate, și-a legat dintr-un început existența de vecinătatea mării, fiind cetate-port, în care au ancorat corăbiile elene, vikinge, dacice, romane, „barbare”, creștine ori mahomedane. Negoțul intens a dus la înflorirea urbei, dar campaniile duse pentru hegemonia pontică, l-au coborât,

fiind trecut prin foc și sabie. După Războiul Crimeii, Kustendge arăta ca un sat mai mare, portul cu dig din lemn și un far atribuit genovezilor, dar construit la mijlocul secolului al XIX-lea. Ocupația slavă din anii 1877-1878, nu a fost nici ea benefică. Populația otomană a luat,

în mare parte, drumul pribegiei. Legile adoptate de statul român modern pentru Dobrogea, după 1880, au deschis calea revenirii la vetre a celor plecați în bejenie și a trecerii peste Dunăre, pe lângă autoritățile și armata română și a unei numeroase populații civile.

Din cei 134 de ani de viață românească în Dobrogea, peste jumătate, adică 73, sunt cei de existență ai N.S. *Mircea*. *Mircea* nu aparține numai Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”, Marinei Militare, el este al orașului ce l-a primit la 17 mai 1939, cu primar și vâdică, cu ofițerii garnizoanei, cu cei ai marinei și aviației, cu populația sa entuziasată. Au consemnat zările vremii, a imortalizat-o pelucula fotografică, a păstrat-o memoria umană. Așa cum bricul *Mircea* (1882-1944) și-a dus viața la fluviu – Galați și Brăila – pentru noul N.S. *Mircea*, Constanța îi este portul-mamă, **acasă**.

Legăți personal, ori prin rude, prieteni de superba N.S. *Mircea* constanțenii o iubesc, îi caută de pe faleză ori dig, cele trei catarge, când este în port, se informează, îi urmăresc voiajele când este plecată. La Ziua Marinei, cu silueta-i zveltă, cu vecele desfășurate ori strânse, cu cadeții care salută de pe vergi, *Mircea* este aplaudat cu bucurie. Se șoptește cu mândrie în tribuna oficială ori în mulțimea aflată pe faleză: „*Vezi, acolo, la catargul din.... pe verga.... am fost și eu!*”.

De aceea, din dragoste de navă și respect pentru cei care simt ca noi, ne permitem a face o trecere, fie ea și sumară, prin însăși istoria vieții navei. În toamna anului 1926, ostent de vânturi și valuri, bricul *Mircea* s-a retras în apele teritoriale. Provoacă întinderilor albastre neîtmurite cereau o navă nouă, modernă, încăpătoare pentru cadeții Școlii Navale „Mircea”, pentru ofițerii cursanți ai Școlii de Aplicație, pentru elevii Institutului Maritim. A urmat un deceniu în care inițiativa dotării marinei cu o nouă navă-școală a aparținut Ligii Navale Române. Revista sa „România maritimă și fluvială”, devenită mai apoi „Marea Noastră”, a fost tribuna oficială de unde, în anul 1937, s-a lansat, o *subscripție publică pentru a ajuta statul ca această dorință* (o nouă navă-școală, n.n.), să se *înfăptuiască cât mai degrabă*”. Cele șase milioane de lei adunate de către L.N.R. s-au adăugat celor 114 milioane alocate de la buget, și la 15 aprilie 1938, au început lucrările de construcție a velierului, în Șantierul „Blohm und Voss” din Hamburg. După șase luni, nava a fost lansată la apă, iar în ziua de 29 martie 1939, cu echipaj românesc la bord, cu tricolorul la catarg, N.S. *Mircea* a pornit către patrie, la comandă aflându-se comandorul August Roman. Prima escală a făcut-o în portul britanic Southampton, au urmat Lisabona, La Valletta iar la 5 mai a intrat în Dardanele. La 7 mai era la Balic, unde s-a pregătit timp de zece zile pentru a intra falnic, în portul Constanța, îmbrăcat și el în haine de sărbătoare. În acordurile fanfarei Marinei Militare și uralelor asistenței, la ora 9, a acostat. Cadeții Școlii Navale „Mircea”, aflați în formație, pe cheu, „*primeau cu ochi scilipitori statura grandioasă a noului vas-școală. A vasului lor!*”.

La festivitatea de primire au fost prezenți primarul orașului, episcopul, ministrul Aerului și Marinei, comandantul Marinei, comandantul Forțelor Aeriene, comandantul Garnizoanei Constanța,

amirali în rezervă și toți ofițerii de marină. Amiralul Sebastian Eustațiu (1856-1943) a adresat cu acest prilej un îndemn profetic: „*Marinarii prezentului să privească spre acei ai trecutului, să-i egaleze, să-i întreacă chiar în drumul lor, pe întinsul apelor. Spiritul «Mircea» să fie menținut din generație în generație în vecii vecilor*”.

Cadeții Școlii Navale „Mircea”, ai Școlii de Maistri, ofițerii – cursanți ai Școlii de Aplicație, elevi merituosi ai liceelor militare au urcat la bordul navei în ziua de 31 mai, efectuând în perioada 3 iulie – 3 septembrie 1939, prima călătorie de instrucție, atingând porturile Palermo, Toulon, Palma de Mallorca, Gibraltar, Alger, Alexandria. A urmat războiul, nava a cunoscut înstrăinarea, fiind dusă la Odessa, pentru aproape doi ani. Revenirea la 27 mai 1946, a însemnat, după unele lucrări de reparații, reluarea marșurilor de instrucție în anul 1947, prin efectuarea unor voiaje scurte în Marea Neagră, timp de zece ani. După aceea, a fost transformat în navă-bază, cu reședința în portul Mangalia. S-au constatat defecțiuni majore, propunându-se ca N.S. *Mircea* să fie trimis la șantierul constructor pentru reparații. Remorcat de *Viteazul* și *Voinicul*, *Mircea* a pornit în ziua de 12 octombrie 1965 către Hamburg, unde, după înfruntarea unei furtuni în Biscaya, a ajuns cu bine, în ziua de 19 ianuarie 1966. La sfârșitul lui septembrie, nava a efectuat marșul de recepție pe Elba, iar la 10 octombrie, având la bord și elevi ai Școlii Militare Superioare de Marină a pornit către patrie, acostând la Constanța în ziua de 7 noiembrie.

În anul următor, au fost reluate marșurile de instrucție, primul atingând coasta britanică, Portsmouth. În următorul deceniu, marșurile anuale au atins porturi din Marea Neagră și Mediterana, ca o noutate, din anul 1974, la bordul navei s-au îmbarcat și elevi ai Liceului Militar de Marină *Alexandru Ioan Cuza*, din Constanța.

La data de 4 martie 1976, *Mircea* a pornit de la Constanța pentru o confruntare în premieră, traversarea Atlanticului,

răspunzând astfel invitației de a reprezenta Marina Militară Română la sărbătorirea bicentenarului Independenței S.U.A. Cu ocazia participării la festivități, nava și echipajul s-au comportat ireproșabil, primind *Certificatul De Merit*.

Din anul 1979, au fost reluate marșurile internaționale, având îmbarcați la bord cadeți ai Institutului de Marină *Mircea cel Bătrân* și ai Școlii de Maistri, elevi de la Liceul de Marină.

În vara anului 1994, *Mircea* a întreprins un marș de instrucție în Marea Neagră. La revenirea în portul Constanța, în luna august, au început pregătirile pentru andocarea și repararea capitală navei la Șantierul Naval Brăila, unde a intrat în ziua de 4 octombrie. În luna aprilie 2002, *Mircea*, renăscut din propria cenușă, a revenit complet modernizat, în portul - mamă Constanța. Din anul următor, au fost reluate călătoriile de instrucție în ape internaționale. Anul 2004 a adus pentru *Mircea* o nouă provocare, a doua traversadă a Atlanticului, nava participând la „Tall Ships Challenge 2004”.

Între anii 2005-2008, Nava Școală *Mircea* a întreprins marșuri în Marea Egee, Mediterana până în Marea Nordului, iar în anul 2009 a executat cea de-a treia traversadă a Atlanticului, participând la regata „Tall Ships Atlantic Challenge 2009”, organizată în S.U.A. În anul 2010, Nava Școală *Mircea* a efectuat un marș de instrucție în Marea Neagră și Marea Mediterană, iar în anul 2011, velierul românesc a executat un marș de instrucție în Marea Mediterană.

Nava Școală *Mircea* este și merită să fie un brand pentru orașul Constanța, pentru România.

Astăzi, când a depășit borna celor 73 de ani, ne înclinăm frunțile în amintirea celor care l-au slujit, iar celor care sunt și care vor veni să se instruiască la bordul lui, le adresăm urări de bine, în vele *Mircea* să aibă *Vânt bun*, ocrotindu-i, oriunde vor naviga!

LA MULȚI ANI MIRCEA!

Foto: dmh.ct.ro

Marina Comercială la Ziua Marinei Române

Chiar dacă accentul și efortul ultimilor ani au fost al structurilor din cadrul Forțelor Navale Române, Marinei Militare, de fapt, Ziua Marinei Române este deopotrivă și Ziua Marinei Comerciale.

Și dacă activitatea maritimă și fluvială în spațiul românesc s-a practicat de-a lungul secolelor, începutul navigației moderne pe fluviu poate fi datat 1890 când au fost puse bazele Navigației Fluviale Române și apoi 1895 când a fost înființat Serviciul Maritim Român. Dezvoltarea României a dus la creșterea potențialului economic al țării, inclusiv la evidențierea importanței rolului transporturilor pe apă. În încercarea de a răspunde mai bine noilor cerințe, organizarea administrativă a instituțiilor de navigație a cunoscut dese modificări. Acțiunile Marinei Civile, din timp de pace sau din timpul războiului, nu au putut fi tratate separat de misiunile Marinei Militare și aceasta pentru că, atunci când necesitățile războiului au cerut-o, MARINA ROMÂNĂ a acționat ca un tot unitar.

Prima călătorie în serviciul navigației maritime comerciale române a făcut-o vaporul „Medeea”, care a plecat de la Brăila la 14 august orele 6 seara cu destinația Constantinopol, având la bord 25 de pasageri și 600 tone mărfuri generale.

Au urmat ani de urcușuri și coborâșuri în privința activității flotei comerciale, iar după anul 1990, procesul de reorganizare a flotei comerciale a prevăzut divizarea întreprinderii de Exploatare a Flotei Maritime NAVROM în trei companii de navigație independente: NAVROM, ROMLINE și PETROMIN. Până la începutul anilor '90, în România, principalul constructor de nave și armator a fost statul, prin instituțiile sale specializate. De peste 20 de ani, aceste atribuții au fost preluate de inițiativa privată acesta fiind, totodată, momentul de început al unei alte istorii, cea pe care o trăim și astăzi.

În decursul istoriei marinarii civili au fost alături de colegii lor militari la manifestările organizate de Ziua Marinei Române. Începând din anul 1995, când s-a înființat Asociația Operatorilor Portuari, Ziua Marinei a preluat în titulatura sa „și a lucrătorului portuar”, nume completat la solicitarea sindicatelor.

Istoria portului Constanța este strâns legată de cea a orașului Constanța. Orașul-port a fost organizat inițial ca un emporion - centru de schimb între comercianții greci și populațiile băștinașe.

În acest moment, Portul Constanța și porturile Midia, Mangalia și portul turistic Tomis sunt porturi maritime publice-privat aflate în proprietatea statului român, care asigură reglementarea și funcționarea lor prin sarcinile încredințate și îndeplinite de C.N. Administrația Porturilor Maritime S.A. Constanța (APM) și Autoritatea Navală Română (ANR), ambele instituții fiind subordonate Ministerului Transporturilor și Infrastructurii. Serviciile pentru mărfuri și pentru nave în Portul Constanța sunt realizate în principal de către companii private. Coordonaarea traficului de nave maritime și fluviale, stabilirea ordinii de intrare/ieșire și a tranzitului navelor maritime și fluviale în porturile Constanța, Mangalia și Midia, precum și alocarea danelor se realizează de către „Comisia de coordonare a mișcării navelor maritime și fluviale în porturile maritime Constanța, Mangalia și Midia”. ANR eliberează autorizații pentru serviciile publice de siguranță și pentru cele de o importanță deosebită pentru port: încărcare-descărcare, bunkeraj, aprovizionare nave (M.E.).

Foto: Codruț Burdujan

Foto: www.stm.ro

Foto: Bogdan Dinu

O armă de elită a Armatei României FORȚELE NAVALE ROMÂNE

Contextul actual prin care trece societatea contemporană impune adaptarea sistemului militar naval pentru crearea unui climat de securitate și reducerea amenințărilor actuale. Prezența pe mările și oceanele lumii este un răspuns activ la angajamentele asumate de România, dar și o modalitate de promovare a identității naționale.

România în calitate atât de stat membru al NATO, cât și al Uniunii Europene, participă activ în evoluția relațiilor geopolitice din zona Mării Negre și din regiunile adiacente. Acest fapt determină implicații asupra rolului, locului și destinației Forțelor Navale în cadrul forțelor armate. În acest context se înscrie participarea la nivel național și internațional a Forțelor Navale Române la acțiuni de combatere și prevenire a terorismului naval, a crimei organizate, a traficului de droguri și a traficului ilegal de arme.

Misiuni

Misiunile Forțelor Navale derivă din misiunile generale ale Armatei României: contribuție la securitatea României pe timp de pace; combaterea amenințărilor asimetrice incluzând terorismul; supravegherea navală și avertizarea timpurie; transport de evacuare a cetățenilor în pericol; asigurarea hidrografică și de navigație; participarea la apărarea colectivă; protecția comunicațiilor maritime și fluviale; promovarea stabilității regionale și globale prin participarea la operații de răspuns la crize, sprijin al păcii, de asistență umanitară; participarea la inițiativele regionale. Forțele Navale sunt indispensabile pentru asigurarea suveranității maritime, să mențină accesul la mare al României și să

protejeze căile maritime de comunicații ale României și nu în ultimul rând, sprijină activitatea instituțiilor și autorităților locale în caz de urgențe civile: acțiuni la dezastre naturale; sprijinul acțiunilor de căutare și salvare pe mare.

Agenda internațională

Agenda internațională a Forțelor Navale a fost bogată în ultimii ani. Participarea navelor la misiuni și exerciții NATO/UE, la inițiativele regionale BLACKSEAFOR și la exercițiile bilaterale în Marea Neagră au o contribuție benefică la dezvoltarea relațiilor bazate pe încredere și de bună vecinătate.

Participarea la operația UNIFIED PROTECTOR, în perioada 22 aprilie-21 iulie 2011 a fregatei *Regele Ferdinand* și a doi ofițeri de stat major, ambarcații

la nava comandant a grupării, poartă o încărcătură simbolică în planul politico-militar al diplomației navale și exprimă adeziunea deplină a României la valorile fundamentale ale Națiunilor Unite, manifestând solidaritate cu toate națiunile lumii preocupate de evoluțiile critice și de degradarea situației de securitate și umanitare din Africa de Nord, mai ales în Libia. La aceasta se adaugă și participarea anuală începând cu anul 2005, a Forțelor Navale la operația ACTIVE ENDEAVOUR cu fregatele T22R, *Regele Ferdinand* și *Regina Maria*.

În perioada august 2010 – august 2011, România a deținut pentru a doua oară comanda și controlul operațional al Grupului de Cooperare Navală în Marea Neagră, BLACKSEAFOR. Obiectivul acestei inițiative este de a contribui la întărirea stabilității regionale, a

Foto: Cristian Vlăscanu

prieteniei, a bunelor relații și a înțelegerii reciproce între statele riverane Mării Negre. Comanda grupării a fost deținută de fregata *Mărășești*, locul de unde au fost organizate și conduse toate exercițiile planificate pe timpul celor două activări. De menționat este faptul că, pentru prima dată de la constituirea BLACKSEAFOR, la inițiativa României, în cadrul instrucției practic – aplicative a echipajelor navelor participante, s-a desfășurat un exercițiu de instruire prin simulare, activitate planificată și organizată de către Centrul de Instruire, Simulare și Evaluare.

Preocupări de perspectivă

Acțiunile actuale ale Forțelor Navale și proiecția acestora pe dinamica evoluției situației politice, economice și militare sunt direcționate pentru realizarea unei structuri de forțe profesionale, capabile să răspundă riscurilor și amenințărilor caracteristice noului mediu de securitate din regiunea Mării Negre și din zonele de interes.

Strategia de dezvoltare și înzestrare a Forțelor Navale pe termen mediu și lung are în vedere programe de achiziții și modernizări a căror finalitate o reprezintă crearea unei structuri echilibrate de capabilități moderne necesare executării unui spectru larg de acțiuni navale, atât independent, cât și împreună cu alte categorii de forțe.

Acest an aduce în fața Forțelor Navale o provocare, reprezentată de participarea la operația ATALANTA cu

Foto: Ștefan Ciocan

Foto: Ștefan Ciocan

Foto: Ștefan Ciocan

o fregată, un elicopter IAR Puma Naval și o echipă specializată de boarding, în zona Golfului Aden. Această operație a Uniunii Europene se desfășoară sub mandat ONU, având ca misiuni escortarea navelor comerciale care transportă ajutoare umanitare în cadrul „World Food Program” (Programul Mondial de Hrană), protejarea navelor vulnerabile care navigă în zona Golfului Aden și a Oceanului Indian, monitorizarea activității traficului naval în largul coastelor Somaliei pentru descurajarea pirateriei navale.

FNR 2012

Alături de participarea din acest an la operația ATALANTA, principalele obiective pentru Forțele Navale le reprezintă menținerea nivelului de operaționalizare a forțelor puse la dispoziția NATO și UE, creșterea calității instrucției întregului personal, continuarea procesului de modernizare și înzestrare, pentru a respecta angajamentele asumate la nivel național față de NATO/UE și de a fi în măsură să contribuim activ la realizarea măsurilor de securitate prin participarea la inițiative regionale și la operații maritime de securitate.

Forțele Navale Române se prezintă astăzi, ca o structură flexibilă capabilă să acționeze pe uscat, pe mare, în aer și sub apă, cu capacități de proiecție în afara Mării Negre, un instrument modern și important al statului român. ■

Foto: Cristian Vlăscanu

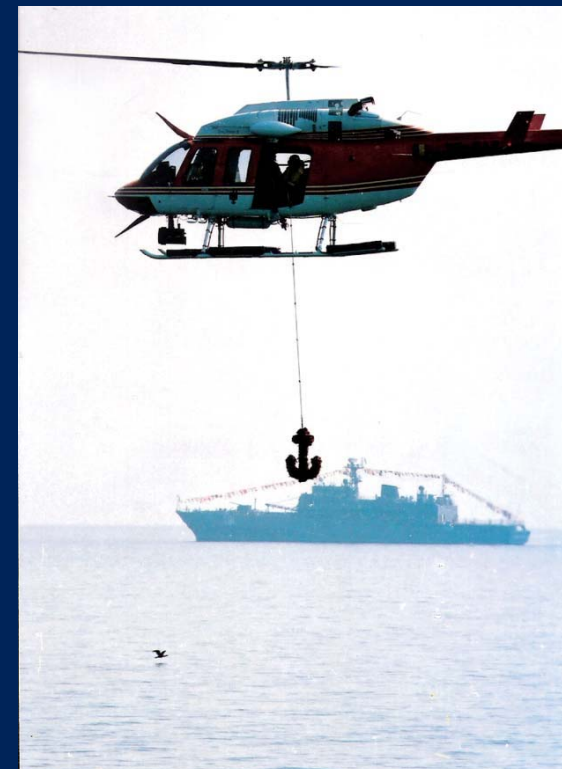

Foto: Cristian Vlăscanu

Ochiul Flotei

► 15 august 2005, Constanța,
Ziua Marinei Române.
Ceremonialul lansării ancorei de flori
în mare de la bordul unui elicopter SAR.
În plan secund NSSL Constanța.

▲ 15 august 2011, Constanța,
Ziua Marinei Române.
Elicopterele IAR 330 Puma Naval,
survolând dispozitivul de nave
în cadrul activităților organizate
de Ziua Marinei Române.
Foto: Cristian VLĂSCIANU

▼ 15 august 2010, Mangalia,
Ziua Marinei Române
Zeul Neptun, înconjurat de nimfe,
dă startul întrecerilor marinărești în portul
Constanța, la Ziua Marinei Române.
Foto: Ștefan CIOCAN

◀ 15 august 1997, Constanța,
Ziua Marinei Române.
Ceremonialul lansării ancorelor de
flori în mare de la bordul vedetelor
rapide pe aripi portante.

◀ 15 august 2011, Tulcea,
Ziua Marinei Române.
Dispozitiv de nave fluviale la
ancoră la festivitățile organizate
de Ziua Marinei Române la Tulcea.
Foto: Olivia Bucioacă

